MI NYOMJA A VÁLLAD?

Ami háton könnyű teher, kézben kissé nehézkes holmi. Ez az az eset, amikor a táska nem a vállat nyomja...

Ha hihetetlen is, igaz: tartásod múlhat az iskolatáska helyes hordásán. Íme, a helytelen viselet következménye: a görbe gerincoszlop...

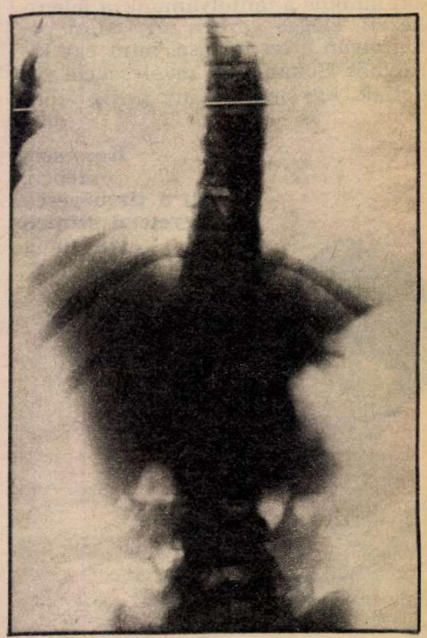

...és az egészséges. Mai meggondolatlanságod holnapi betegséged okozója lehet!

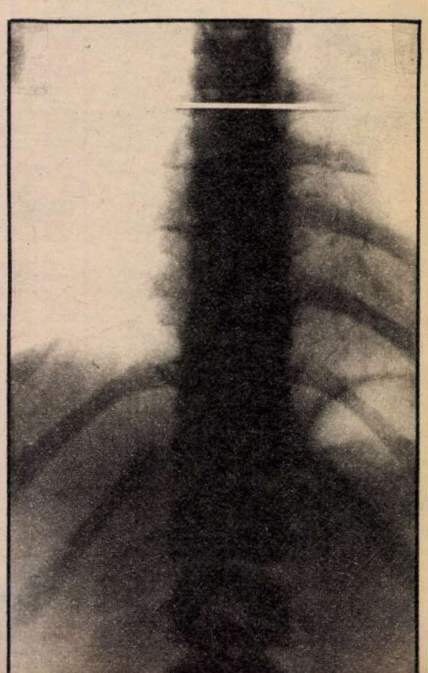

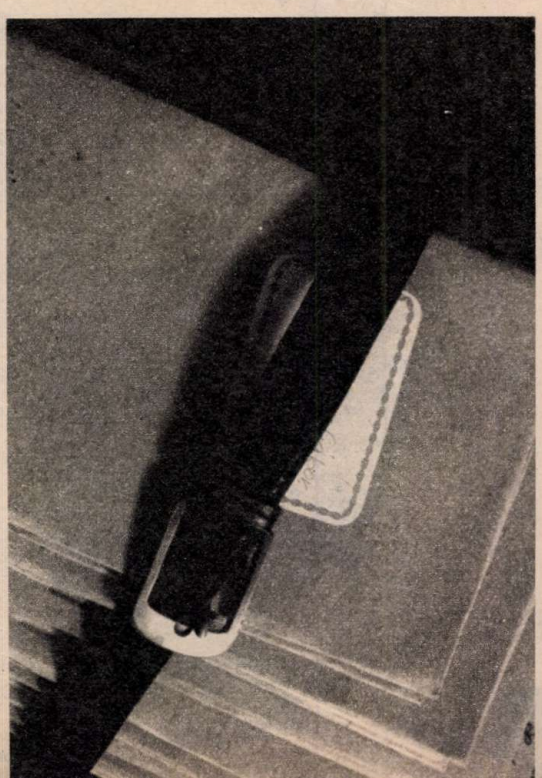

— És? Szégyen egy hatodikosnak a hátitáska?

— *Szégyennek nem szégyen, de nem is menő dolog.*

— Hány gyerek hord hátitáskát az osztályban?

— *Huszonhatból kettő.*

Én jártam olyan helyen, ahol „menő" a hátitáska.

Sok külföldi országban felnőtt fejjel sem tartják szégyennek a háton hordható táskákat. Nemcsak túrára, hanem munkába járáshoz sem. Lehet hogy ezé a táskáé a jövő.

Annyi minden divat után kullogtunk már. Nem lehetne most elé menni a világnak?

S nem kezdhetnénk a hátitáska viselésének divatját mondjuk az iskolában?

Major Árvácska

Nyíri Lajos tanár, a gyomaendrődi társastánc klub megalapítója fogalmazta meg a címben szereplő bölcsességet.

— Mielőtt átadta nekünk a klubot, még hozzátette: „A tánctól szebbek, vidámabbak, erősebbek és okosabbak leszünk" — mesélte Megyeri Lászlóné, aki a férjével együtt tanítványa, s most utódként irányítója az úttörő-csoportnak is.

A NAGYOT NŐTT FIÚ ESETE

— És mi az ön tapasztalata?

— Teljesen egyetértek Lajos bácsival. Van nekem egy tanítványom, aki amikor a tanfolyamunkra jelentkezett, eléggé görbén járt. Most pedig olyan a testtartása, mint egy királynőé. Sokan már kevélységgel vádolják. Egy másik lány pedig fellá-

Versenyben A testtartást, a ruhát és a viselkedést is pontozzák

Kecsesen, szépen. Itt a tizenévesek is egyetemi szinten táncolnak

Tereferélő „leánycsokor". Ők nem petrezselymet árulnak, csak pihennek

SZEBB LESZ, AKI TÁNCOL!

zadt, amikor megtudta, hogy táncospárja alacsonyabb nála. „Figyeld meg, utánad nő, jövőre le is hagy" — vigasztaltam. Néhány hónap kellett hozzá, hogy így legyen. A kis legény nemcsak megnyúlt, deltásabb, izmosabb lett. A lány most már ragaszkodna hozzá, de a fiú büszkeségből más párt választott.

A vidámsággal kapcsolatban nem kérdeztem semmit, mert ennek egyik percről a másikra részese lettem. Gyomendrődre a Nyírségből érkeztem, több száz kilométeres út volt mögöttem, fáradt, nyűgös voltam. De mindent elfelejtettem, amikor a Kalona József Művelődési Ház táncklubjának küszöbét átléptem. Jókedvre derítettek a gyomaendrődi gyerekek tréfás zsörtölődései, „bemondásai". Ráadásul felcsendült a muzsika, cha-cha-cházni kezdett mindenki. Azt azért mégis megkérdeztem Megyeri Lászlónétól, hogy a tánc mivel okosít.

— Mi a múltjával is foglalkozunk. A bécsi keringő, a polka, a tangó történetét is igyekszünk megismertetni. És illemtant is tanulunk. Nincs annál lehangolóbb érzés, mintha egy fiú úgy kéri fel a lányt, hogy „gyere velem lötyögni".

A TUTYIMUTYISÁG VÉGE

Meglepett, hogy még a kezdő csoportban is milyen magabiztosan sürögtek-forogtak a fiúk a lányok körül. Nem rogyadozott a térdük, nem vörösödött ki az arcuk, amikor táncba invitálták őket. Akaratlanul is eszembe jutott suttyó legény korom, az első bál, amelyre olyan izgatottan készültem a barátaimmal. Már előző este összejöttünk, egymással próbatáncot jártunk, lejátszottuk, miként hajolunk majd meg a kísérő mamák előtt. Nagyképűsködtünk a bátorságunkkal, de a táncteremben úgy pislogtunk, mint a miskolci kocsonyában a béka. Oda sem mertünk menni a petrezselymet áruló lányokhoz.

— Klubunkban versenytáncosoknak készülnek a gyerekek. Szerintem az a legfontosabb, hogy életükből egyszer és mindenkorra kiiktatták a tutyimutyiságot. Megtanultak társalogni, s mert rájöttek, hogy társuk mondjuk szereti a filmet, a regényt, ők is elkezdenek moziba járni, olvasni.

A RUHÁT VARRÓ ARANYLÁNY

Az úttörők a legutóbbi versenyen hét arany-, négy ezüst- és öt bronzérmet szereztek. Kis Éva a 2. sz. Általános Iskola tanulója már többször állt a dobogó legfelső fokán.

— Mesésen szép a ruhád — mondtam, amikor szemügyre vettem színes, csupagyöngy, csupafodor ruháját. — Sokba kerülhet.

— Nekünk majdnem ingyen van, pontosabban az anyagot nagyon olcsón szerezte be anyu. Segítségével terveztem, szabtam és varrtam meg.

— A versenyen majdnem minden tánchoz más ruha kell...

— Még szerencse, különben nagyon unalmas lenne. De azt felhasználhatjuk a többi fellépésnél is.

Jane Fonda tornatánca, az aerobic életünk első számú őrülete lett. Nekem az a kívánságom, hogy a társastánc is jöjjön minél hamarabb divatba, mert a parkettre legalább két ember kell. S ahol ennyien vannak, ott már lehet tereferélni, nem kell unatkozni.

Faragó György
Fotó: Szalay

Fiúk, akiknek nem rogyadozik a térdük, ha táncba hívnak egy lányt

Megyeri Lászlótól a gyerekek a társalgást tanulják

ZSIBONGÓ

IKLADI HALLGATÓZÓK

Nemcsak olvasnak, zenét is hallgatnak az ikladi iskola úttörőszobájában a diákok. Hancsovszky János felvételén a szemek a könyvön függenek, de a gondolatok a zene szárnyán szállnak...

TÜSKE

A felnőttpukkasztó (és életveszélyes) játékcsalád újabb tagja – a tiki-taki és a gyalogjárdán használt gördeszka mellett – a lépcsőfutás.

Recept: végy egy mozgólépcsőt. Ha saját nincs, megteszi a a metróé, az áruházaké is. Ha a lépcső fölfelé megy, akkor te le-, ha a lépcső le, akkor te fölfelé indulj el. És rohanj, lihegj, erőlködj, amíg úgy nem érzed, hogy kiesik a szemed. De vigyázz, mert a felnőttek – a metrósok, az áruházi eladók, a lépcsőn félrelökött utasok, vásárlók – taps helyett a füled cibálásával díjazzák teljesítményedet. S persze a gyomrod is fölkeveredhet... De hát ez az a veszély, ami ezzel a buta játékkal jár.

(Szente)

FÖL A GUMI-HEGYRE!

Ha hegynek nem is, de egy komoly — ráadásul „izgő-mozgó" — bukkanónak megteszi a gumiabroncs halom. Aki ezzel megbirkózik, annak — és kocsijának — talán még a rengő föld sem lehet igazi akadály.

EGY KÉP - EGY MONDAT

Búvár az utcán, avagy bemutatóval színesített, idejében elkezdett pályaválasztási tanácsadás?

POP - SAROK

Remélem már feladtátok szavazatitokat a „TTT kedvenceire". A játék hevében azonban ne feledkezzetek meg Pop-klubunkról sem. Hiszen továbbra is ti vagytok a szerkesztői, és a ti kívánságotok alapján állítjuk össze rovatunkat. Ebben a tanévben is várjuk kérdéseiteket minden népszerű témában. Ezért aztán nemcsak a rockzenéről érdeklődhettek, hanem mindenről, ami szerintetek népszerű és sokakat érdekel. Lehet az film, sport, irodalom, komoly zene. Hisz egy fiatal sportolót, írót vagy színészt ugyanúgy érdeklik a legújabb pop-rock sikerek, mint ahogy benneteket. Nekik is megvan a saját véleményük egy-egy zenekarról, dalról. A legjobb kérdéseket és a kérdezők fényképeit természetesen továbbra is közöljük. Tehát jelszavunk változatlan: ha van egy jó kérdésed és fényképed, küldd el a címünkre: Pajtás szerkesztősége, Budapest, Jászai Mari tér 5. — 1397. A borítékra írjátok rá: „POP-KLUB".

(Dévényi)

BORY - VÁR

Székesfehérvár egyik — egész évben látogatott — nevezetessége a Bory-vár. Bory Jenő szobrász és építészmérnök negyven nyáron át egyedül építette saját tervei alapján.

PORTYA A DUNÁN

Portya-kenuval igazi a portyázás — mondhatnák az Újpesti Dózsa szakosztályának ifjú kenusai. Ők azonban mégsem portyáznak, hanem — igaz, jó hangulatban — edzenek; naponta 10—14 kilométert lapátolnak a Dunán.

GÖRDESZKÁVAL - LEVEGŐBEN

Lám, a gördeszka, illetve „ügyes pilótája" csodákra is képes. Nagy nekifutás (és sok bukás) után föl az ember magasságú homorú lapra, s ott fönt meg kell fordulni, majd szépen leereszkedni. Persze lehet csúnyán is esni, ezért csak „profiknak" merjük ajánlani.

ÉRDEMES GYŰJTENI!

A Magyar Úttörők Szövetsége és a MÉH az 1983/84-es tanévre is meghirdette az úttörőcsapatok országos hasznos-anyaggyűjtési versenyét. A verseny első szakasza 1983. szeptember 1-én kezdődött és november 15-ig tart. A második szakasz: 1983. november 16-tól 1984. augusztus 31-ig zajlik. A résztvevő iskolákat, úttörőcsapatokat létszámuk szerint csoportosítják, a legszorgalmasabb közösségeket a MÉH hivatalos bizonylatai alapján a két versenyszakasz végeztével a kiírók jutalomban részesítik.

A legeredményesebb közösségek tagjai jutalomtáborozáson vehetnek részt.

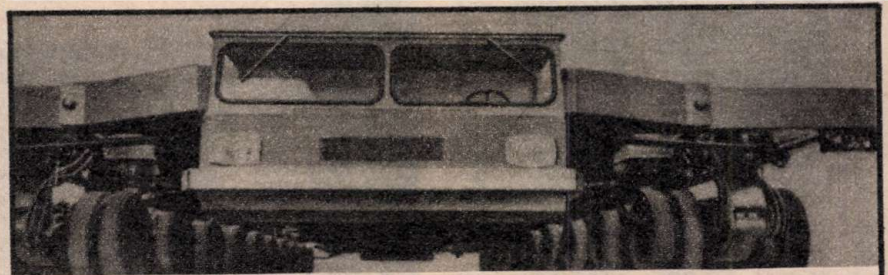

„MÓRICKA"

— Szerintem nem az a baj, hogy nehezek az iskolatáskák, hanem az, hogy nem használjuk ki korunk technikai lehetőségeit. Egy ilyesféle targoncával például gyerekjáték lenne a tanszerek szállítása . . .

ZSIBONGÓ

DOLGOZNI IS ENGEDD... IV.

MI A HASZNUK BELŐLE?

Budaörsön, a lakótelep szélén a 2-es számú iskola mellett van egy sportpálya. Az arra járó azt mondja rá: olyan, mint a többi. Nincs igaza. Azért más ez a pálya, mert van egy titka: *Botond Gabriella, Madaras Erika, Gasparek Krisztina, Dorka Andrea, Szántó Csaba, Egri Zoltán, Mizsei Zsolt* és osztálytársaik: a *8/c. osztály Váci Mihály* raja is építette, azóta is folyamatosan gondozza, rendben tartja. Még a lelátó padjait is befestették!

Heten félkörben ültek le, egy hosszú listát szedtek elő, és csoda vidámak voltak. Már vagy egy órája együtt lehettünk, amikor megkérdeztem: ti mindig ilyen jókedvűek vagytok? Egyszerre bólintottak. Azt mondták, olyanok ők, ahogy a csatakiáltásukban is megfogalmazták: *„Váci raj a mi nevünk / játszani mi szeretünk, / de ha munka akad, / rajunk vígan halad!"*

A lista pedig arról szólt, mi mindent csináltak társadalmi munkában az elmúlt tanévben. Meglepően so-

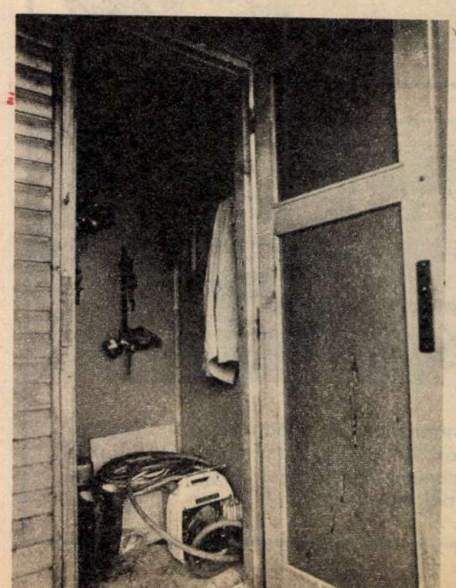

Kis szövetkezet — kis raktár Zsámbékon. A felszerelést példás rendben tartják

S a gyerekek Miklós bácsija — Szabó Miklós —, a permetezés felelőse, az úttörő-szövetkezet mintakertjének ajtajában

kat! A sportpálya ügye csak egy, talán nem is a legfontosabb az eredményeik között.

*

Lakótelepen élnek. S hiába falusi ez a lakótelep, olyan mint a legtöbb, mint a városiak. A felnőttek, mivel másutt dolgoznak, jóformán csak aludni járnak haza. Az egy házban lakók a liftben összetalálkozva talán köszönnek, de legtöbben csak látásból ismerik egymást. Itt nincsenek lokálpatrióták, a lakóhelyükért élő-haló emberek. Nincs, nem lehet hagyománya a községért végzett önzetlen munkálkodásnak. Akik ezt a hagyományt megteremtik, akik majd a gyerekeknek mesélnek szülőhelyük múltjáról, azok most járnak iskolába. Például a 2-es iskola 8/c. osztályába.

— *Azért festettünk, mert kedvünk volt rá* — mondta Gasperek Krisztina.

— *Valakinek meg kellett csinálnia, és elsőként nekünk jutott eszünkbe* — tette hozzá Egri Zoli.

— Mi hasznotok belőle? — piszkáltam őket. — Nem sok lehet. Ha befejezitek a nyolcadikat, talán be sem jöhettek.

— *A kerítésen van egy lyuk, ott mi is bebújhatunk* — nevetett Dorka Andrea. — *Ez a sportpálya különben is a budaörsieké. A miénk is. Meg az iskola is. A munka meg egyáltalán nem volt fárasztó, inkább szórakozás: végig vicceltünk, nevettünk.*

Hallgattam őket, és arra gondoltam: úgy tesznek jót, hogy észre sem veszik. Ösztönösen, magától értetődően dolgoznak együtt. Pedig az új iskolába kerülésükkor ők sem ismerték egymást, mostanra közösséggé kovácsolódtak.

Princz Zsoltnak meghalt az édesapja. Az osztálytársak — a *Vuk* őrs — hulladékot gyűjtöttek, és a bevételből kifizették Zsolt nyári táborozásának árát...

*

Zsámbék, gyakorló általános iskola. Mintha egy igazi kereskedelmi „egységben" lennénk. Azaz: itt minden hangulatosabb. Az egyik ablakon nagybetűs felirat: IS. A másikon: COLA, s a harmadikon: BÜFÉ. Összeolvasva: iskola büfé. Az ajtón tájékoztató tábla: *Működteti a „Tessedik Sámuel" Úttörő-szövetkezet.* Az eladók pedig igazi kereskedőhöz illően mosolygósak, kedvesek. Közülük kettőt, *Schmidt Katalin* és *Zink Andrea* nyolcadikosokat kérdeztem.

— Nem fárasztó a kereskedői munka? A többiek a szünetekben játszanak, ti meg dolgoztok...

— *Ki lehet bírni* — válaszolt Kati. — *Örömmel csináljuk.*

— *A többiek sem játszanak, amikor a pult előtt kell sorba állniuk* — mosolygott Andrea.

— Van, amit a kedvenceiteknek pult alól árultok?

Csodálkozva egymásra néztek; nem értették, amit kérdeztem. Becsületesek; még csak eszükbe sem jut, hogyan lehetne „mellékes jövedelemre" szert tenni.

Jobb, mint az igazi, hiszen ebben a boltban tanulni, dolgozni és játszani is lehet

Igaz, őket nem is a pénz, a nyereség, hanem a közös munka öröme hajtja. *Benedek Imrétől*, az ÁFÉSZ területi vezetőjétől hallottam, hogy a gyerekek havonta 1300 forint jutalékot kapnak. Ezret az úttörőcsapatnak ajánlottak föl, 300 forintot pedig az esetleges hiányok pótlására tesznek félre. A szövetkezet jövedelmének 60 százalékát az úttörőcsapatnak adják, s a megmaradó 40 százalékot osztják fel zárszámadáskor kinek-kinek munkája, érdeme szerint.

Az úttörő-szövetkezetet a Budai járási ÁFÉSZ támogatja. Idén kis kertitraktort, jövőre fóliasátrat kapnak a zsámbékiak. A gyümölcsösért sem kell bérleti díjat fizetniük. Cserébe csupán azt várják a felnőttek, hogy az iskolából többen menjenek kereskedőnek.

Harmincöt zsámbéki gyerek alapította az úttörő-szövetkezetet. Az újabb tagok felvételéről most már ők maguk döntenek.

— *Egyik feltétel az, hogy a jelentkező jó tanuló és jó magaviseletű legyen. És vigyázzon a közös vagyonunkra. Mert bizony a gyümölcsöst óvni kell a tolvajoktól!* — mondta *Baritz Feri*, aki a 6/b. osztályba jár, és az úttörő-szövetkezet 4-es brigádjának a vezetője.

A gyümölcsös valamikor mintakert volt. Amióta az úttörő-szövetkezeté, talán még szebb. Katonás sorban állnak a szakszerűen metszett, jól gondozott fák. Alattuk fű, tövüknél a föld gyomtalan. S a fák olyan gazdag termést hoztak, hogy a meggyszüretre a gyerekek még a szüleiket is segítségül hívták.

Bíró Karcsit kérdeztem: a gyümölcsszedésen és a kóstolón kívül mit kell a gyümölcsösben csinálni?

— *Ajjaj, van itt munka!* — mondta. — *Tavasszal levágjuk a vízhajtásokat, vagyis metszünk. A fák alatt körben a földet, ahogy gazosodni kezd, megkapáljuk. Ha Miklós bácsi permetez, akkor vizet hordunk.*

— A délutánonkénti munka helyett nem lenne jobb focizni?

— *Marad arra is idő* — legyintett nagyvonalúan Karcsi.

*

A Bosnyák térről indulva, ide-oda tett kitérők után Zsámbékig jutottam. Légvonalban nem nagy távolság, mégis mennyi minden belefért! Találkoztam olyan lánnyal, aki még vendégként sem lépné át a gyárkaput, de a kétkezi munkáról semmit sem tudó, vagy csak a „munka temetésére" várakozó, tengő-lengő fiatal nem akadt közöttük. Szerencsém volt? Lehet. Bár az már nem véletlen, hanem természetes, hogy majd' mindenki segít otthon, és egyre többen vállalnak nyári munkát, s lesznek olyanok, mint a budaörsiek és a zsámbékiak.

Szerettem volna mindezt elmondani annak a mérges nagypapának, aki a Bosnyák téren, a kártyaasztal mellett azt állította: a mai gyerekek azt sem tudják, hogy a munkát eszik-e vagy isszák. De aztán rájöttem: az lenne az igazi, ha nem én, hanem a hallgatag szőke kisfiú, a saját unokája győzné meg őt.

Szente Pál
Fotó: Karasz Lajos

ÍGY FOLYTATÓDOTT.

A Kristály Szívügyek Magazin irodalmi pályázatának második díját – megosztva – VÁRNAI JULIANNA (Székesfehérvár) kapta. Az ő elképzelése szerint így folytatódott a történet.

Fél háromkor már az ajtajuk előtt voltam. Leültem a lábtörlőre. Féltem, hogy valaki meglát, de legyőztem a félelmet. Pedig tudtam, hogy másnapra már mindenki beszéli a házban, hogy én a Keresztesék küszöbén ültem, tehát én is egy olyan vagyok, mint az anyám. Ültem a lábtörlőn, és vártam. Az idő lassan múlt. Emberek mentek el mellettem, a lift nem működött. Pech! Persze, apu és anyu nem szól érte, akármit beszélnek majd. Hogy is szólhatnának? Akkor én is „szólnék". Nem vagyok jó kislány. Keresztes tévedett. Csak megjátszottam. Előtte és mindenki előtt. De apu és anyu előtt nem kell játszanom. Ők se játsszák meg magukat előttem. Balhét azért nem rendeznek. Megvárják, míg felnövök. Azt mondják, ezt a hat évet kibírják egymással, ha az előző tizenhármat kibírták. Talán igazuk van. Talán. Én azt is tudom, hogy apunak nincs joga parancsolni. Nem vagyok én hülyébb a Keresztesnél! Legfeljebb gyávább. Ő kikiabálja, amit gondol, én sunyok. Ezért sajnál engem a ház, hogy nem törődnek velem. Hagytak volna meghalni. Keresztest nem sajnálják, pedig ő árva.

Ültem a lábtörlőn. Már csak tíz perc volt háromig. Mit mondok, ha véletlenül Margit nyit ajtót. És Keresztes? Sok mindent kéne mondanom neki. A kismacskáról is. Igaza volt Keresztesnek! Anyuék lehülyéztek. Nem fér bele a mi berendezésünkbe Mazsi. Szerintük! Szerintem belefér. Hát zsaroltam őket. Mint mindig, ha valamit nagyon akarok. Kussoltak. Túl sokat tudok róluk, többet, mint ők egymásról. Csúnyán beszélek, mondaná nagyapó, de engem nem érdekel. Én is élek, ha eddig nem vették volna észre!

Három óra. Felkeltem és megnyomtam a csengőt. Háromszor, gyorsan egymás után. Erősen, hogy hallja az egész világ. Lehet, hogy az egész világ hallotta, csak éppen Keresztes nem, mert az ajtó nem nyílt ki. Vártam. Egyszer csak Margit állt a küszöbön.

— Miért csengettél ilyen erősen? Nem vagyok süket!

Nem tudtam megszólalni, pedig tudtam, hogy köszönni kéne, bemutatkozni, elnézést kérni a zavarásért, „sötöbö, sötöbö". Nem ment. Legalább Keresztes keresztnevét tudnám! Egyáltalán, van keresztneve? Én még sose hallottam.

— Mit akarsz? — kérdezte Margit.

— Csókolom — nyögtem ki. Enyyire futotta. Abszolúte logikus válasz.

— Andrist keresed? — kérdezte.

Megkönnyebbültem. Szóval, András a keresztneve. Most már ezt is tudom.

— Iiiigen . . .

— Nincs itthon! Edzésen van. Én meg most keltem fel. Tudod, ezen a héten éjszakás vagyok. Te, ugye, Jutka vagy a hatodikról? Andris már beszélt rólad. Van egy macskád. Azt is mondta . . .

Hallgattam. Nem ilyennek képzeltem Margitot. Az ő berendezésébe inkább beleférne egy macska, mint az anyuékéba. Ezt Keresztes éppen úgy tudta, mint én. Tehát sajnálatból hozta fel nekem. Vagy szerelem-

(Görög Júlia rajza)

ből? Ne járjunk a fellegekben, mondaná a magyartanárom. Sajnál, mert magányos vagyok, mert majdnem meghaltam, mert szép se vagyok, mert a kutya se törődik velem. Most már a macska törődhet. Vagyis, én törődhetek vele. Az is jobb a semminél.

— Gyere be! — mondta Margit kelletlenül. — Andris mindjárt itthon lesz. Máskor háromra haza szokott érni.

Szóval, előlem menekült. Akkor miért hívott ide? Akkor miért jött el tegnap hozzám? Miért? Miért? Ha eszem volna, most elmennék. De nem. Besomfordálok Margit után a szobába és leülök egy fotelba.

Azzal áltattam magam, hogy Keresztes tényleg belémesett. Vagy hazudott? Lehet, hogy hazudott. Nem ő lesz az első, aki engem becsap, nem is az utolsó. Ültem a fotelban és lassan forogtam vele. Ha ideges vagyok, mindig forgok vele. De csak lassan, mert egyszer régen kiestem belőle, és megkékült a karom. Akkor még szerettek. Nagyon régen volt. Akkor még talán egymást is szerették apáék. Talán.

Hol a fenében van ez a süket srác? Miért hívott ide, ha elpucolt, ha lekopott, mint a festék a házfalról esőben?! Miért hívott ide, ha egy gyáva kukac? Mitől félt? Hogy eljövök? Vagy attól, hogy nem jövök? Á! Hiú ábránd az egész. Lehet bízni egy srácban? Lehet bízni valakiben is? Lehet bízni egy gyerekben, aki felnőttnek képzeli magát? Valakiben, aki ősztől gimis lesz? Valakiben, akiért odavan az ember, még ha tagadja is? Lehet?!

Kulcszörgés hallatszott, aztán egy nagy puffanás. Keresztes bevágta a táskáját a szék alá. „Szia, Margit!" Most köszönt. Hallom a választ: „Szia. Vendéged van. Már vagy fél órája vár." És most hogy csodálkozik az álnok! Mintha nem is ő hívott volna! Hogy hazudik! Talán magából indult ki a múltkor azzal a hazugságelmélettel? „Hiszen te hívtad!" — mondta Margit. Honnan tudja? Csak nem mondta el ezt is Keresztes? És a válasz: „Nem hittem, hogy eljön a kis nyavalyás."

Szóval, én csak kis „nyavalyás" vagyok neki! És én még azt hittem, hogy belémesett! Tegnap majdnem megmondtam neki, hogy amióta ismerem, amióta először láttam, szeretem. Még szerencse, hogy nem mondtam meg. Hogy röhögne most rajtam!

Bejött a szobába.

— Szia! Ne haragudj, hogy megvárakoztattalak! Nem hittem, hogy eljössz. Tegnap nagyon bezsongtál.

Most nem volt gúnyos a hangja.

— Jó neked, hogy itt vagyok? — kérdeztem.

— Neked jó?

— Nekem igen — vallottam be, pedig nem akartam. Az ember nem mondhat igazat, nem adhatja ki magát senkinek. Akkor védtelen lesz. Bizalmatlan és gyanakvó. Hiszen már a macska is tudja, hogy védekezni kell, pedig ő csak egy egészen kis cica. Én miért ne tudnám?

— És neked jó, hogy itt vagyok? — kérdeztem újra.

— Jó. De ne hülyülj meg tőle!

— Nem vagyok kis nyavalyás!

— Dehogynem! Éppen az tetszik benned, hogy kis nyavalyás vagy.

— Ne hülyéskedj!

— Nem hülyéskedek. Ez az igazság. Kiért akartál lefogyni?

— Hogyhogy kiért?

— Kibe estél bele, aki fütyült rád, mert kövér voltál?

— Senkibe.

— Hazudsz! Senkiért nem hal éhen az ember.

— Én se haltam éhen.

— Szóval?

Hallgattam. Úgyse hinné el, ha elmondanám az igazat. Vagy, ha elhinné, kinevetve. Túl nagy már. És okos.

— Azért akartam lefogyni, mert volt egy hirdetés az újságban, hogy gyerekmanekeneket keresnek. Mónika jelentkezett, de nem vették fel. Pedig az egy bombajó csaj. Azt mondta, hogy én kövér víziló vagyok, és ha engem felvettek volna, ő megdöglött volna a sárga irigységtől — nyögtem ki végre.

Bámult rám. Nem fogta fel egészen.

— Teljesen golyós vagy — mondta végül. — Ilyet is csak egy csaj csinálhat! És? Legalább felvettek?

— Nem is jelentkeztem.

— Mondom, hogy dilis vagy. Jelentkezz!

— Már nem lehet.

Néztük egymást. Margit a konyhában matatott. Hallatszott a tányérok csörömpölése.

— Mi van a macskánkkal? — szólalt meg végül Keresztes.

— Kezd helyreállni a lelkivilága. Jó, hogy nekem adtad, és nem másnak.

— Miért adtam volna másnak, amikor az a te macskád. Ránéztem, és azonnal tudtam, hogy a te macskád.

— Na gyere, ülj le ide a szőnyegre — mutatott maga mellé. — Így jobban lehet beszélgetni.

Odaültem, aztán zavartan megkérdeztem:

— Ma is tetszem még neked?

— Miért ne tetszenél pont ma?

— Mert neked mentem.

— Igazad volt. Hülye voltam. Ha nekem mondanak ilyet, én is bezsongok. Ha Margitra mondanák, akkor is... Pedig ő nem is az anyám!

— De én tudom... hogy igaz. Anyának nagyon jó alakja van. Minden férfi bezsong tőle. Én sajnos, nem hasonlítok rá!

— Örülj neki!

— Meghibbantál? Ha olyan alakom lenne!

— Mindent félreértesz! Így jár az ember, ha hatodikossal kezd.

Hallgattam.

— Mi baj? Csak nem sértődtél meg? — kérdezte.

Dacosan elfordultam. Hagyjon engem békén!

— Szóval, megsértődtél! Pedig én nem akartalak bántani!

Most éppen olyan gyerek volt, mint én. Sajnáltam, de nem fordultam meg. Én sose adom meg magam. Sose! Hadd tudja ezt Keresztes is.

— Ne haragudj már — kérlelt, de én hallgattam.

— Hát veled csak veszekedni lehet! — kiáltotta dühvel és felugrott. Én is felálltam.

— Van még rajtad kívül elég srác a világon — mondtam mérgesen.

— Nem akarsz esetleg megverni? Hiszen az a szokásod. Hazudsz és ütsz! Hazudsz mindenkinek, és aki nem hazudik, annak nekimész. Verj meg! Na, verj meg! — heccelt, de én hűvös maradtam. Némán indultam kifelé.

Elkapott.

— Ne menj el! Hallod? Maradj még! — mondta, és átfogott a karjával. Megijedtem, mert azt hittem, meg akar csókolni, és én még sose smároltam.

Persze, nem csókolt meg a nagyokos, mert biztosan ő is megijedt.

— Most már elmegyek — mondtam és kinyitottam az ajtót.

— Lehetnénk barátok — szólt utánam Keresztes.

— Miért?

— Mert szeretlek.

Elmosolyodtam és lefutottam a lépcsőn. Ha ez igaz lenne, az gyönyörű lenne, de miért lenne pont ez igaz?

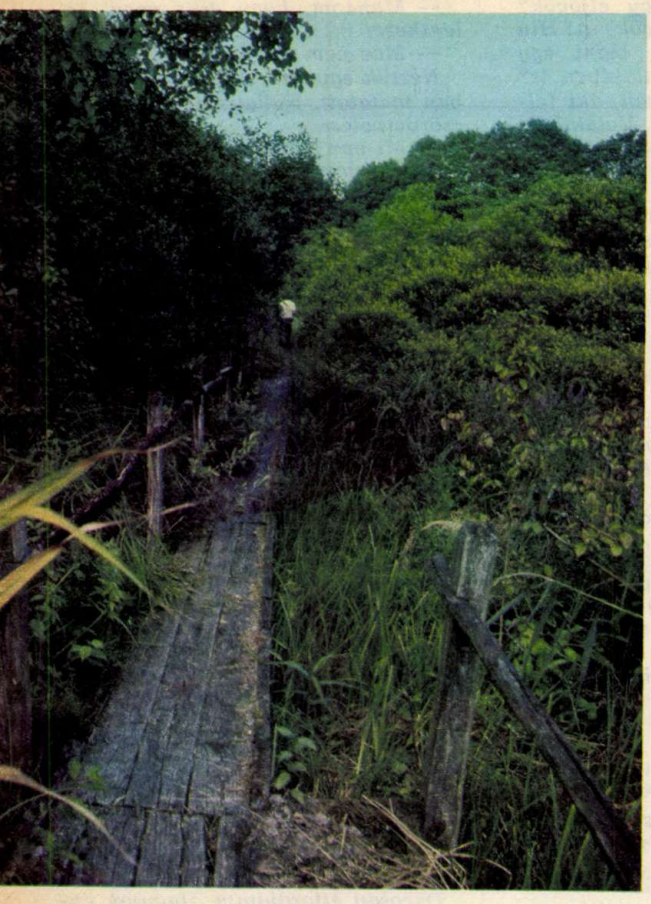

Híd a lápon. Titokzatos fák, növények, virágok, a jégkorszak világát idézik

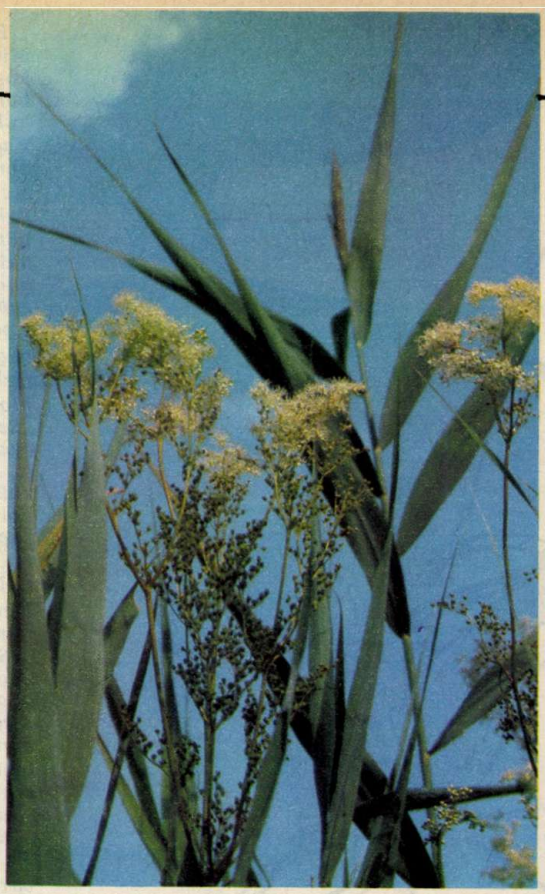

Itt minden olyan, amilyennek hajdanán, évezredekkel ezelőtt megszületett

ITT FELEJTETT »JÉGKORSZAK«

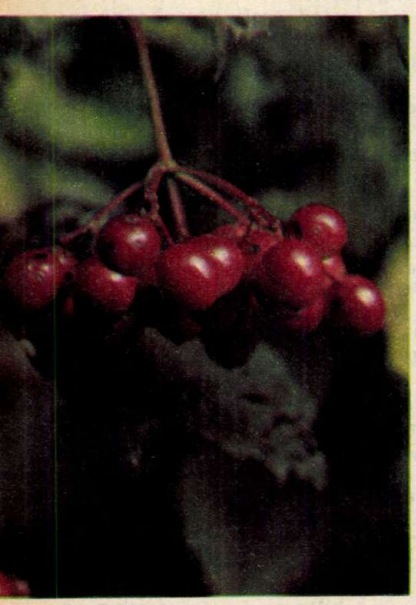

Középen az elvirágzott zászpa, a láp sztárja, milliónyi színes bogyó, csillagszirmú virág társaságában

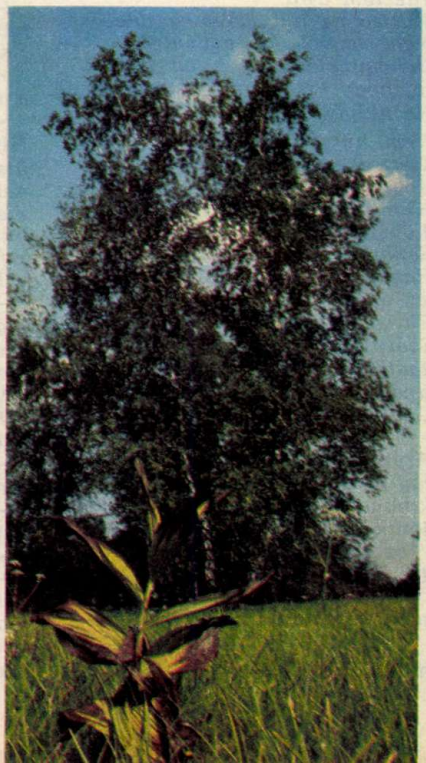

Hazánk térképén szinte nincs „fehér folt". Mégis mennyi titkot, kincset rejt egy-egy vidék. Egyes tájainkon felbecsülhetetlen értékű, varázslatos szépségű növény- és állatvilág vár arra, hogy te is „felfedezd"

Kint kánikula tombolt, harmincöt fokra forrósodott fel a levegő. A kerítésen belül, a bátorligeti őslápon zsombékjai között kígyózó keskeny fahídon viszont kellemesen éreztük magunkat. Elviselhető volt még a ruha is. Vakítóan fehér törzsű nyírligetek susogtak, a bozótosban szibériai hamuvirág rejtőzött. A zergeboglár már elhullatta a szirmait, mégis fenségesen, kecsesen állt a réten. Jelezvén, hogy a Nyírség mesés táján, a jégkorszak itt felejtett százholdnyi szigetén járunk. Fölfedezője, Tuzson János 1914-ben ezt írta róla: „... az észak és dél, a hegységek és puszták legváltozatosabb növényvilágát rejti magában..."

ÉLŐ ÜZENET

Háromtagú expedíciónk vezetője, Barát Károly — aki tizennégy esztendeje őrzi a rezervátumot — megálljt intett. A zsombék felé mutatott, ahol remegni kezdett a fű.

— Ott siklik a hegyi gyík, vagy ahogy mi nevezzük, az elevenszülő gyík. Társaival ellentétben nem tojással szaporodik. A jégkorszak élő üzenete.

Rögtön elmesélt egy anekdotát is.

— Televíziósok érkeztek a ligetbe, hogy felvételeket készítsenek a gyíkokról. Ez a hüllő azonban rettenetesen félénk. Ahol az ember megjelenik, onnan azonnal eliszkol. Hosszas vadászat után mégis sikerült egyet nyakon csípni, és csodák csodája, vagy a gyík-hiúságé, amikor a kamerák felénk fordultak, az én félénk kis állatkám szinte kacéran illegette, billegette magát.

— Milyen állat él még a ligetben?

— A cickányokat mindenképpen meg kell említeni. Az erdeit Schmidt Egon természetkutató az állatvilág mini-tigriseinek nevezte el, hiszen a fogazata sokkal edzettebb, mint az igazi tigrisé. Jaj annak a rovarnak, amelyik elébe kerül.

Vérszomjas ragadozó az apró termetű hermelin is. Könnyedén leszámol egy öt-hatkilós nyúllal. A természethez úgy alkalmazkodik, hogy bundája nyáron barnásvörös, télen pedig hófehér. Akkor indítanak ellenük hatjóvadászatot, amikor leesik az első hó. Elejtésük nálunk tilos. De másutt vadásszák értékes szőrméjéért. Ha valaki összegyűjt egy bundára valót belőle, az körülbelül egy Mercedes autó árával lesz gazdagabb.

SZTÁR A ZÁSZPA

Barát Károlyt azonban most mindennél jobban izgatta az a vaddisznó, amelyik valahol átfúrta magát a kerítés alatt, és felfalta a turbánliliom hagymáit.

— Értesítettem az erdőgazdaságot, de a fülük botját sem mozdítják, pedig tudniuk kell, hogy a dúvad véglegesen kipusztíthatja e ritkaságszámba menő növényt.

Bátorliget igazi dzsungel. Ösvényein barangolni izgalmas. Szerencsére vezetőnk avatott ismerője fának, fűnek, virágnak és állatnak. Könnyedén átverekedjük magunkat a sűrűségen, rábukkanunk a különleges növényekre, a zászpára, a szibériai nőszirom-ra, a kígyófűre, a lápi galajra és társaira. Amíg kollégám a sztárokat megillető figyelmességgel fényképezte a virágokat, újabb történettel rukkolt elő.

— Mint már említettem, a televíziósokkal gyakran dolgoztam együtt. Operatőr barátom szeretett volna akkor egy felvételt készíteni, amikor köd borítja a ligetet. Ám napokon át még párát sem láttunk. Türelmetlenségében — mert a tétlenség sokba került volna — felutazott Pestre, egyenesen a Honvédelmi Minisztériumba, ahol több láda ködgyertyát utaltak ki számára. Pokoli munkába került, hogy egytől-egyig kihelyezzük a lápra. Mármár begyújtottuk őket amikor — mintegy varázsütésre — megjelent a köd.

1953-ban körülbelül félszáz tudós egyedülálló felmérő munkára kapott megbízatást. Vallatóra fogták az erdőt, a növényeket, az állatvilágot. A nagy vállalkozás eredményeként négyezerhétszáz fajt gyűjtöttek össze, köztük három ismeretlen rovart, futóbogarat, díszbogarat, pókot.

ÉVEZREDES „KÖNYV"

Bátorliget botanikai és zoológiai „történelemkönyv". Vezetőink szerint most már csak rajtunk múlik, hogy fennmaradjon a nyírségi „csoda". Hiszen a láp vízkészletének szabályozása is az ember dolga.

Ha az idei kánikulában Barát Károly nem húzta volna fel a közeli patak zsilipjeit, nem árasztotta volna el vízzel a zsombékost, talán évezredes növényritkaságokkal lennénk szegényebbek.

Jelene, a körülötte szaporodó gólyafészkek, a védelmet kereső és találó gólyacsaládok, madarak bizonyítják, hogy az ember képes a természet, az ősi élővilág megvédésére, életben tartására is.

Faragó György
Fotó: Szalay Béla

Ide a gólyák mindig visszatérnek, mert érzik, hogy védelemre lelnek

KOPPÁNY, AKI SÍKRASZÁLL
AZ ŐSÖK HITÉÉRT
A POGÁNY ÉLETFORMÁÉRT

ENGEDJÜK ÚTJÁRA
A KÜZDELMET,
HOGY MEGVÁLTHASSUK
AZ ÉLETET

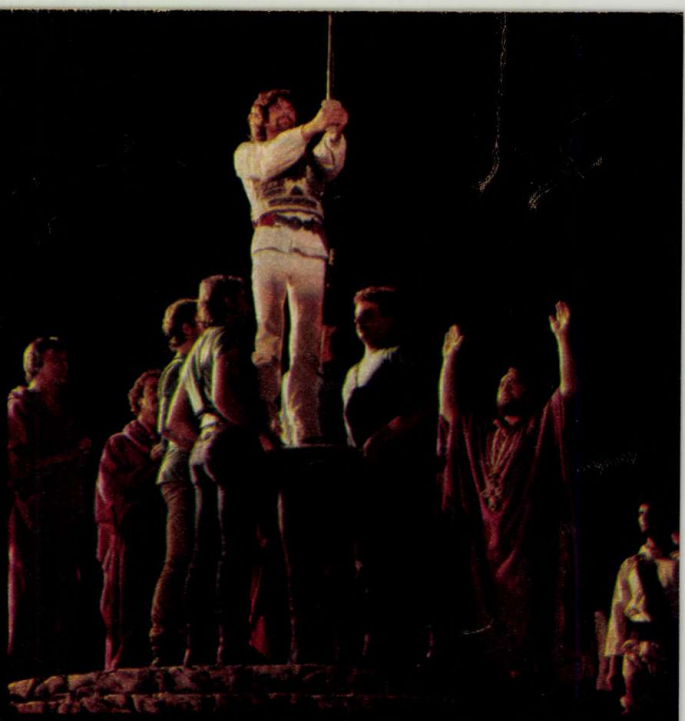

IGY VÉGZI A KÖVET, AKIT
KOPPÁNY KÜLDÖTT
ISTVÁN UDVARÁBA

RÉK
A
TRAGIKU
MÁR NEM LEHET

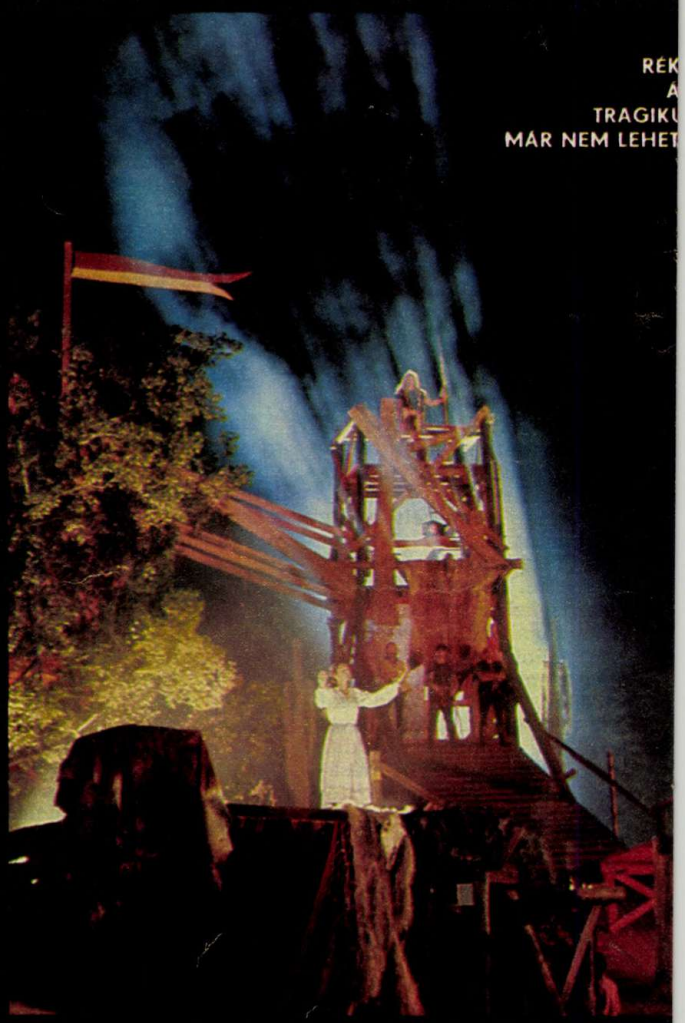

KIRÁLY-RO

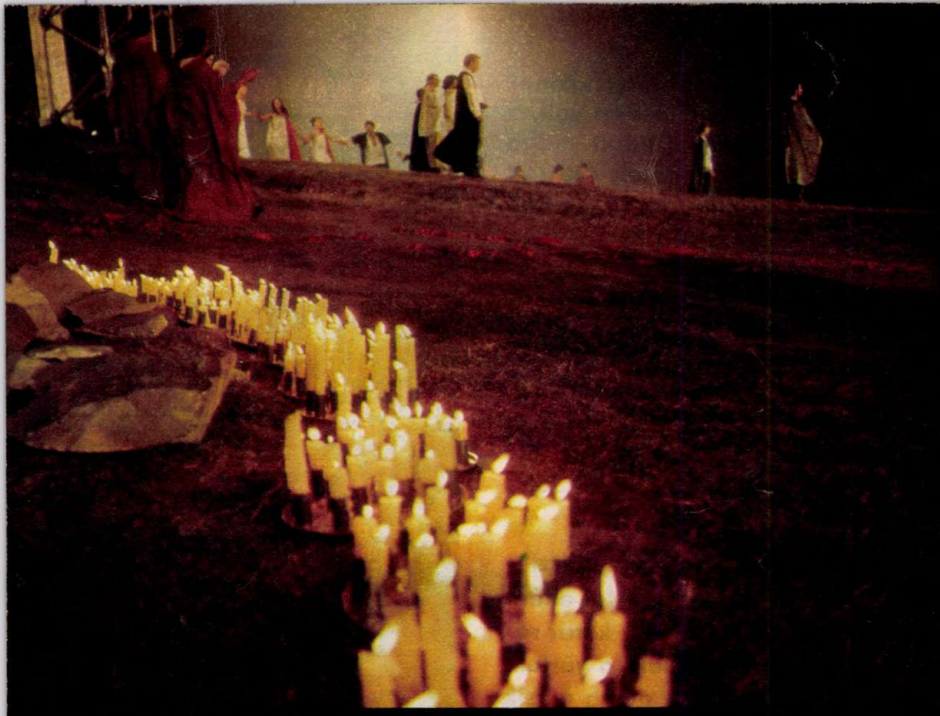

VÉGE A CSATÁNAK, AMELYBEN ISTVÁN DIADALMASKODOTT

FOTÓ: KARASZ LAJOS

A magyarság történelmi sorspillanatát idézi Szörényi Levente és Bródy János augusztusban bemutatott nagyszabású rock-operája: István – legyőzve ellenségeit – fölemeli a királyláncsát és az országalmát, s ezzel fellebbezhetetlenül elindítja népét az államok történelmének útján.

Ne hidd, hogy ez olyan egyszerű, olyan magától értetődő volt. Vad lovas népek sora tűnt el

Y LÁNYA
SÖTÉTET,
HARCOT
ÁLYOZNI

ISTVÁN KEZÉBEN A KIRÁLYLÁNDZSA ÉS AZ ORSZÁGALMA HIRDETI: MEGSZÜLETETT AZ ÖNÁLLÓ MAGYAR ÁLLAM

KIRÁLY-ROCK

azokban az időkben. A hunokról ma már csak legendák szálldosnak, s az avar sírok is csupán régészeti csodák. Juthattunk volna mi is az ő sorsukra, megsemmisülhettek volna a magyar törzsek is a feudális Európa kőfalai alatt, ha kalandos kedvű könnyűlovasainkra Géza és István nem dob zablát. Mert az a vad vágta már nem az Urál-vidék végtelen pusztáin dobogott, hanem Európa közepén, ahol szervezett államhatalmak sodronyvértes nehézlovasságába ütközött. Ezek az államok, többek között a Német-római Császárság, a történelmi fejlődésnek már egy magasabb fokán álltak, s ha őseink nem hagyják abba a nomád életet, az egyre több kudarccal járó kalandozásokat, ha nem illeszkednek be, ha nem alkalmazkodnak az új, szervezett életforma törvényeihez, olyan sorsra jutnak, mint az idő viharában eltűnt népek.

Csavargó eleink nomád indulata, hagyományokhoz tapadó érzelemvilága, lovon szárnyaló vad szabadsága is a széthullás, a megsemmisülés keserű végzetét hordta magában.

És itt jön a történelmi személyiség szerepe, a Vajkból (jelentése: „kis vezér") nagy vezérré, királlyá magasodó egyéniség teremtő ereje. Az államszervezés nehéz munkáját Géza fejedelem kezdte el és fia, István fejezte be. Neki köszönhetjük fennmaradásunkat, nemzeti létünket. De hát ezt őseink akkor még nem sejthették, a jövő útját nem érzékelték, s a nagy király tudatos nemzetépítő harca a tömegek szemében népszerűtlen volt. A „szabad" pogány indulat ellene fordult. Ellene, aki a szervezett Európa vastörvényeihez igazodva, a kor követelményeit megértve felvette a kereszténységet.

Ki támadhatott volna Árpád vérére, ha nem olyan vezér, akinek szintén örökölt méltósága volt, s aki óriási tömeget tudott maga mögött. Tömeget, amely irtózott minden újtól, minden idegentől. Koppány ellen István (akkor még fejedelem) személyesen szállt síkra. Az ifjú vezért német kísérői lovagi karddal őrizték, s az akkori magyarok szemében az a hadjárat a németek harcának látszott, pedig az a csata, amely Szörényi és Bródy rock-operájában is feldübörgött – a nemzet létéért folytatott háború volt.

A városligeti Királydomb díszletei is jelezték az egymástól eltérő szándékokat. A stilizált, korai román kapu, a körablak, a várfok, István birodalma. A domb másik oldalán a nyers erő fabástyái: állatbőrök, füstölgő fáklyák, itt Koppány az úr. István táborában dísztelen, puritán egyházi ének, a gregoriánum kísért, a másik oldalon a „szabad" lélek örjöngő forradalmát fejezi ki a kemény rock. István döntésétől nem önnön sorsa, hanem egy nemzet léte függött. Föl tudod fogni a felelősség súlyát? Be tudod látni azt az emberi lélek méreteit messze meghaladó hatalmas elhatározást, ami egyetlen mondatban kifejezhető: élni fogunk és előre megyünk! Milyen áron? Minden áron! Háború, vér, halál, kegyetlen kínzások, kivégeztetések, jajveszékelés árán is előre az évezredek útján.

És erről a döntésről lehullanak a pogány imák, ezt a döntést nem ingathatják meg fogcsikorgató jajgatások, ezen a döntésen nem fog a sámánok átka, ez a döntés minden visszahúzó erőt élve eltemet, mert ehhez a döntéshez egyetlen hit adott erőt; István király nemzetet, hazát teremtő hite. Ez fejeződik ki Szörényi, Bródy, Boldizsár Miklós és a rendező, Koltay Gábor monumentális vállalkozásában, ennek a döntésnek a visszfénye, ereje lüktetett a Királydombon, s azok a zokogások, jajgatások, őrjöngések a rockzenében, amelyeken István végül átlépett, s nyomában elindult az „életre ítélt" magyar nemzet.

KEDVES ISMERŐS:

UTAZNI ... GYŐZNI ...

Temesvári Andrea a negyedik a női teniszezők világranglistáján.

Nem tudom, fölmérhető-e ebben a pillanatban mekkora siker ez? A magyar sport, magyar sportoló eddig ritkán látott, remélt eredménye egy olyan sportágban, ahol minden pontnak, poénnak mérhető értéke van. Pénzértéke. Mögötte persze, erkölcsi is: aki a száz között tud lenni a világ teniszlistáján, az már valamirevaló ember. Andrea, amikor e sorokat írom, a negyedik. Sokan tudni vélik: jut még a magyar diáklány előbbre is.

Mert Temesvári Andrea – tehetség.

Nem nagy és nem kicsi, egyszerű tehetség, mert ezt a szót nem lehet tovább fokozni. Benne van mindaz, ami Temesvári volt: a látszólag hétköznapi gyerek, aki apja unszolására teniszütőt fogott. Egy különleges edzői-apai szem kellett hozzá, hogy az első próbálkozásokból kilássa a tehetséget. Benne van a mai teniszezőnő: a naponta három órát edző, reptérről a pályára hajtó, győzni tudó Andrea. S ott hordja magában a neki ígért lehetőséget is: a világ legnagyobb teniszezőnője – lehet.

A tehetség tehertétel is.

Utazni, játszani, győzni – ez a „szentháromság" szabja meg a tizenhét éves diáklány életét. Úgy ül fel a repülőgépre, s száll ki Los Angelesben, Párizsban, Budapesten, mint te a hatos villamosra. Neki nem kiváltság az utazás. Olykor fárasztó kötelesség. De a földrajzot mégis szereti, ha már végképp elfárad, bezárkózik szállodai szobájába és az atlaszt forgatja.

Két utazás között játszik, s ha játszik: győz. Igaz, ma már szinte nem is tehetne mást. Temesvári Andreától csak a győzelmet fogadja el a világ.

Szaklapok kutatják titkát, meglehet nincs is titka. Kellő időben kézbeadott teniszütő, a lelkes amatőr-edző apa fanatizmusa, egy jó pillanat, amikor nagy teniszcsillagok pályájuk leszálló ágába érkeztek, és egy fiatal ember, aki ahhoz is tehetséges volt, hogy képességeit kihozza önmagából.

Mindez olyan sportolót szült, amilyenre nagy szükségünk lenne, nemcsak a teniszsportban.

TEMESVÁRI
ANDREA
PAJTÁS

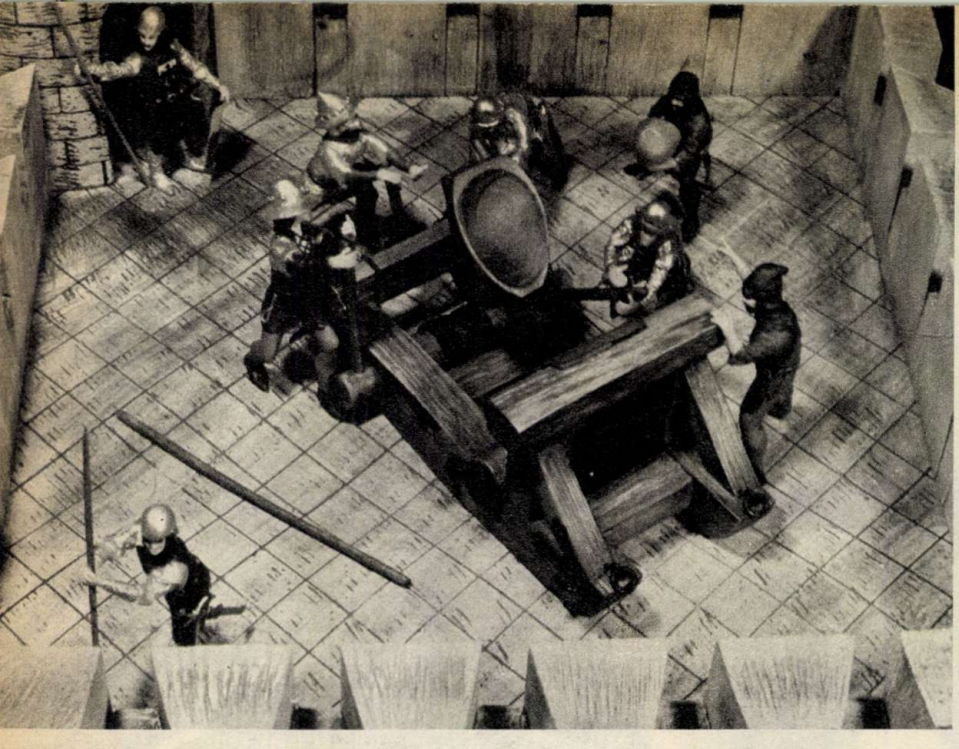

A csaták helyszíneit bejárva élethű másolatokat készítettek az egykori várakról

Mátyás hadserege a kor egyik legképzettebb hada volt. Képünkön: a követő gépezet

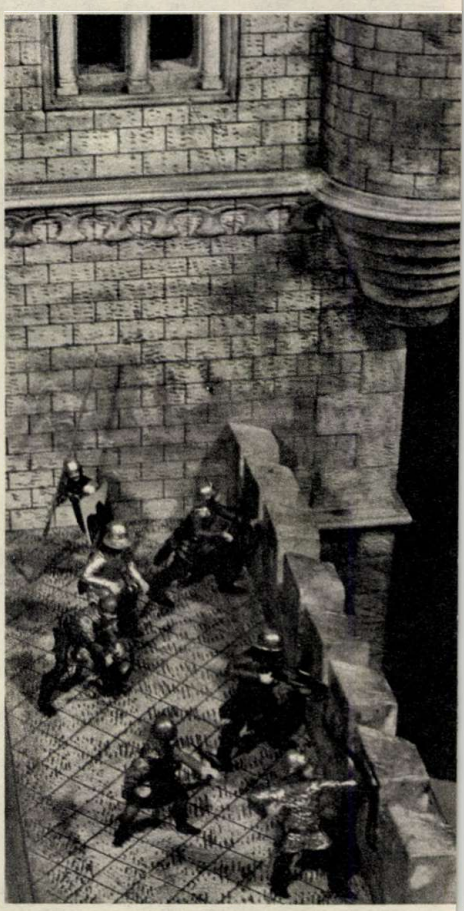

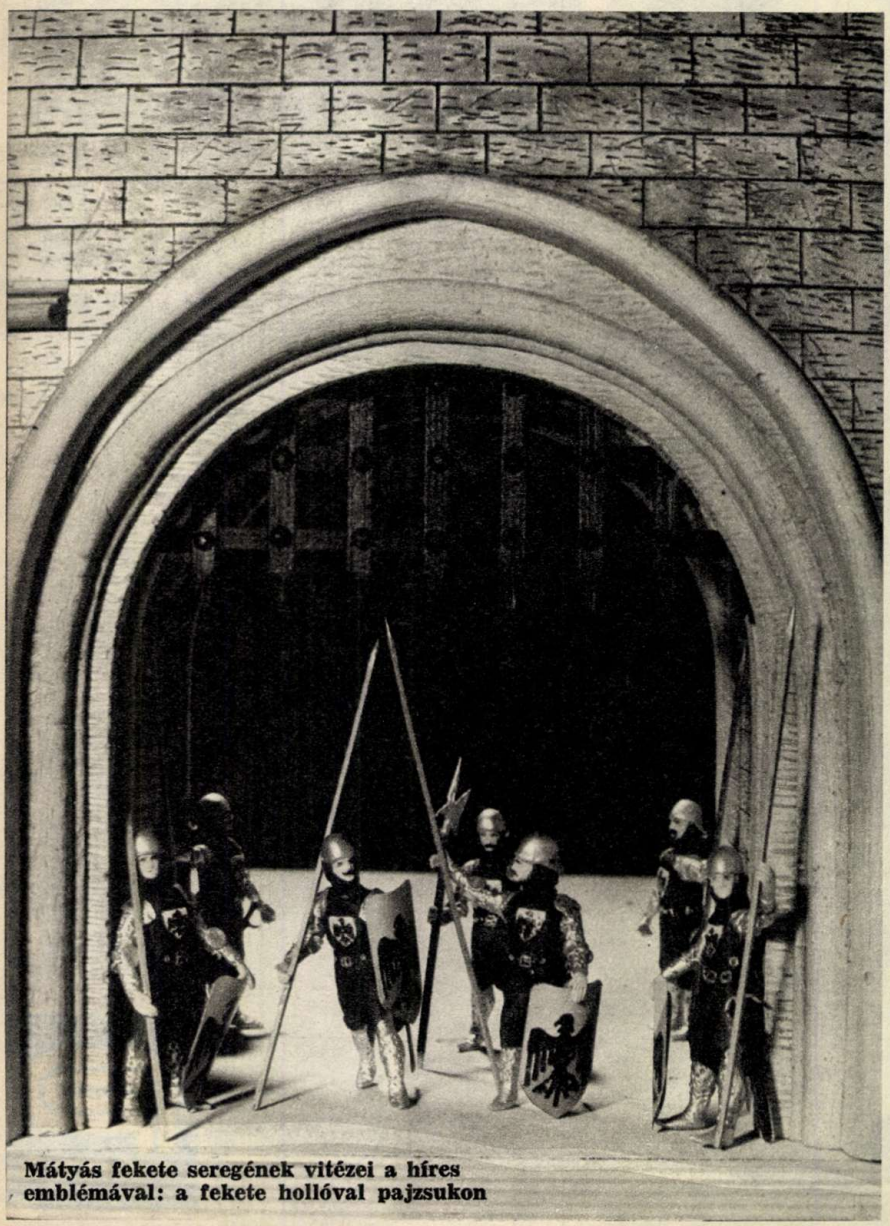

Mátyás fekete seregének vitézei a híres emblémával: a fekete hollóval pajzsukon

Régi játékaim egyike: néha visszaálmodom magam elmúlt korokba. Úgy élek, úgy öltözködöm – persze csak gondolatban –, mint egykori elődeink. Bizonyára ti is ismeritek ezt a gondolatjátékot, s az is biztos: nem egy közületek megteremtette már azt a miniatűr világot, amit makettnek hívunk, s a nagy világ kicsinyített másával utazik vissza az időben . . .

Alábbi írásunk főszereplői kinőttek már a gyermekkorból, de azt vallják: játszani sohasem szégyen és ügyes kezükkel gyurmából teremtették újra Mátyás híres fekete seregét.

Két szenvedélyes történelemrajongó azt vette a fejébe, hogy lakásában makettvárat épít és középkori katonákkal népesíti be. Játszani felnőttkorban sem szégyen, vallja a két ördöngös kezű modellező. Egy elképzelt ostrom, egy fantázia szülte vár ellen a XV. században — ennyit elöljáróban a titokzatosnak tűnő vállalkozásról.

— *A XV. századról viszonylag*

GYURMAHAD

hézagosak a Hadtörténeti Múzeum dokumentumai — meséli *Major István.* — *Magam is meglepődöm, mennyi hamis képzet él az emberekben a régmúlt idők katonáinak öltözködéséről, fegyverzetéről. Sokat foglalkoztatott, milyen lehetett Mátyás király híres fekete serege. A legendás sereg egyik ausztriai várostromát szerettük volna megmintázni. Ellátogattunk Ausztriába és Csehszlovákiába, tanulmányoztuk a helyszíneket. Az ostromlott erődítmények szolgáltak mintául makettvárunk megtervezésénél.*

— *A faragott nehéz kőtömböket a habkönnyű gipsszel helyettesítettük* — mondja a vár főépítésvezetője, *Bukovinszky Tamás.* — *Formába öntve és megfaragva készülnek a csipkézett bástyák. Ezt követően festem vagy finom grafittal satírozom be a felületet. Ezzel a módszerrel tudom elérni a régiesnek tűnő kőhatást.*

— Milyennek álmodták meg a híres fekete sereget?

— *Ez a sereg képezte Mátyás zsoldoshadseregének magvát* — meséli Major István. — *Nevét „fekete" Haugwitz huszita zsoldosvezérről kapta. Az erős, jól szervezett haderő Európa egyik legjelentősebb hadseregének számított. Nehézfegyverzetét az „elefánt" óriás ágyúk alkották, de a király szívesen alkalmazta a nehézfegyvernek számító, mégis könnyen mozgatható ostromgépeket is. Én is elkészítettem egy ostromgépet és korabeli kezelőszemélyzetét. A sereg legütőképesebb fegyverneme a nehéz páncélzatú lovasság volt, amely a többi fegyvernemmel összehangolva támadott. Hitelességre törő műgonddal készítettük el a gyalogosokat. Huszita hatást tükröz a számszeríj, a fából készült pajzs, a pavese pedig olasz rokonságról tanúskodik.*

Elhangzott a jelszó,
harcra kész a had,
csatába indulnak
a gyurmakatonák

Nehéz kitalálni, miből is készültek ezek a parányi figurák. Major István találékonyságát dicséri, hogy a megszokott anyagokat egy igen egyszerű anyaggal, a gyurmával helyettesítette. Hat alapszínből álló, különleges puhaságú gyurmát vásárolt, amelynek színeit a kívánt tónusra lehetett összekeverni. Ezt követően a további műveletek szinte gyerekjátéknak tűntek. Apró, méretre vágott fa alkotja a figurák törzsét, ezekre került köpenybevonatként a gyurma. Parányi csipeszekkel alakítgatta Major István a gyufásskatulya méretű katonákat. Az apró vitézek útja a grillsütőbe vezetett, ahol negyedórán át melegedtek. Ez a „kemény kiképzés" acélossá edzette őket, hisz a valamikori vajpuha gyurma ennyi idő alatt kopogós keménységűvé érik. E módszerrel rövid idő alatt hatalmas hadsereget lehet életre kelteni, amellyel a két játékos kedvű hadvezér hódolhat szenvedélyének.

Forrai Péter
Fotó: Márkus András

Mit üzen a Pajtás?

„ÖRÖM A TÁNC." A szép, tömör jelige igazát régen ismerjük. A levél feladója — ahogy soraiból kiderül — még nem tudott belekóstolni ebbe az örömbe, nem ismeri ugyanis a divatos táncok alaplépéseit. Rokonságában, baráti körében nincs senki, aki taníthatná, ezért tánciskolába szeretne beiratkozni. Érdeklődd meg a lakóhelyedhez közel eső általános iskolában, gimnáziumban, vagy a tanács művelődési osztályán: hol működik tánciskola? Arra a kérdésedre, hogy vihetsz-e magaddal partnert vagy sem, egyértelmű a válasz! Hiszen táncolni egyedül nem lehet megtanulni, s akkor már jobb, ha saját ismerősöddel, barátoddal gyakorolsz.

FELHŐK FELETT ... „... mindig kék az ég" — folytathatnánk a Generál együttes sikerszámának szövegét, de félünk, hogy a „Szárnyak" jeligével beküldött levél feladója

nem tud majd gyönyörködni e látványban. Első repülőútjára készül, s úgy érzi, ő inkább a földet keresi majd, hiszen fél. Annyit hallott, olvasott különböző repülőszerencsétlenségekről, hogy ha tehetné, el sem indulna. Azt hiszem, indokolatlanul rejtetted magad e jelige mögé, hiszen nincs olyan ember, aki első repülőútja alkalmával ne érzett volna némi szorongást. Azt tanácsoljuk, a gépre szállás előtt vegyél be egy Daedalon tablettát émelygés ellen, s bízz a modern technikai berendezésekben, a pilóták tapasztalatában, szaktudásában. A statisztikák különben is azt mutatják, hogy semmivel sem kockázatosabb repülőn utazni, mint vonaton vagy autóbuszon.

SZAKÁLLAS VICCEK? Török Tamás (Sopron, Bánfalvi u. 55. — 9400) nincs megelégedve a Hahotával. Azt írja, vicceink zömét elsütöttük már, amelyiket pedig nem, annak is földig ér a szakálla. Észrevételeden Tamás, azért is meglepődtünk, mert a Hahota a legnépszerűbb kiadványunk. Nyilván a csecsemők körében, hiszen azt te is tudod, hogy csak egy újszülöttnek új minden vicc. Arra kérünk, lépj te is alkotótársaink közé, küldd el nekünk vadonatúj tréfáidat, amelyeket még senki soha nem hallott!

A dalos lány jogász lesz

zeptember eleje óta időd nagy részét újra az iskola tölti ki. Vajon hazánktól messze, ezer kilométerekkel távolabb ugyanúgy tanulnak-e a gyerekek, mint nálunk? Ezt kérdezzük időről időre, más tájakról Magyarországra érkező diákoktól új sorozatunkban.

Ajúna a messzi Ulánbátorból érkezett a mongol úttörők küldöttségével a Béke és Barátság Nemzetközi Táborba.

— Mire hazaérsz, nálatok is megkezdődik a tanév?

— Mi is szeptember elejétől május végéig járunk iskolába. A nyári vakáción kívül negyedévenként van egy-egy hét szünetünk. Én most megyek kilencedikbe, nálunk ugyanis tízosztályos az általános iskola, amit nyolcéves korunkban kezdünk el.

— Vagyis nyolctól tizennyolc éves koráig mindenki iskolába jár?

— Nem. Nyolcadik után záróvizsgát kell tenni mongol nyelvből és irodalomból, történelemből, jogi ismeretekből, matematikából és orosz nyelvből. Csak a kitűnőek folytathatják tovább, a többiek dolgozni mennek vagy szakmát tanulnak.

— Neked mi a kedvenc tantárgyad?

— A matematika.

— Matematikus leszel? Mérnök?

— Már kicsi korom óta jogász akarok lenni. A tizedik osztály után teszek felvételi vizsgát, ha az nem sikerülne, három év munka után újra megpróbálkozhatom az egyetemmel vagy valamilyen technikummal.

— Ahhoz, hogy jogász váljon belőled, nem az a legfontosabb, hogy jól érts a matematikához!

— Valóban: a történelemben és az állampolgári ismeretekben kell inkább otthonosnak lennem, de azzal sincs baj. Tagja vagyok az ifjú jogászok körének. Ez olyan szakkörféle, amelynek foglalkozásain törvényeket, jogszabályokat tanulmányozunk.

— Mennyi időt töltesz tanulással?

— Hétköznap hat óránk van, szombaton négy vagy öt, és a hét végére nem kapunk házi feladatot. Azon még nem gondolkodtam, hogy ezzel túl vagyunk-e terhelve.

— Mire jut még időd a tanuláson kívül?

— A zene, az éneklés legalább ugyanolyan fontos nekem. Igazán akkor érzem jól magam, amikor kettesben lehetünk: a gitárom meg én.

— A táborban százakat bűvöltél el a dalaiddal. Miért nem hivatásos énekes akarsz lenni?

— Én már régen eldöntöttem, hogy jogász lesz belőlem. De — otthon vagy a művelődési házban — énekelni mindig fogok.

Nádasi Tibor

Nem vagyok egyedül

„1977-ben mindkét lábam megbetegedett, mozgássérült lettem, hivatásom gyakorlása lehetetlenné vált. De nem érzem egyedül magam! Mindig a közelemben vannak volt óvodás gyerekeim, akik a segítségemre sietnek. Az elbúcsúzó 8/c. osztálytól még ballagási meghívót is kaptam, ami számomra tiszteletük, hálájuk jelképe, szeretetük kifejezője volt.

Mindig igyekeztek gondjaimon könnyíteni. De most már másik csapatnak adták át ezt a korántsem könnyű feladatot. Nevelőiknek és szüleiknek is küszönet jár: figyelmességükkel életerőmet adták vissza. Szerintem minden magyar úttörőnek példaképei lehetnek, amiért nem hagyták magára megbetegedett egykori nevelőjüket, nem feledkeztek meg rólam."

Karczagi Péterné
rokkantnyugdíjas óvónő, Jászkisér

levélbontó

A Pajtásban olvastuk

„Tavaly külföldön nyaralhattam. Igaz, nem Amerikában, hanem Franciaországban, de ott is azt láttam, amiről a Csevegőben, a »Szelet eszik a sárkány« című cikkben olvastam: az áruházakban szebbnél szebb, sőt cifrábbnál cifrább sárkányokat lehet vásárolni. Kell-e mondanom, hogy azonnal »beléjük szerettem«, amint megláttam őket? Végül mégis úgy alakult, hogy csodasárkány nélkül kellett hazatérnem, mert a nyaralás végére már nem maradt vásárlásra pénzünk.

Itthon az élménybeszámolómban ezt a nagy bánatomat is elpanaszoltam a nagypapámnak, aki eléggé hasonlít Árvay Lajos bácsira. Mint kiderült, nemcsak külsőleg, hanem például abban is, hogy nagy sárkányszakértő. Egész télen sokat mesélt arról, micsoda sárkányokat készítettek ők gyerekkorukban. A tavasszal már közösen tervezgettünk, és alig vártuk, hogy felengedjen az idő, neki lehessen látni a közös barkácsolásnak. Eddig is sok közös programunk volt a nagypapámmal, de amióta ezt a sárkányozást kitaláltuk, még több időt töltünk együtt.

Igaz, a mi sárkányunkban nincsen üvegszál, sőt hurkapálcikát sem lehetett kapni, úgyhogy végül nádból csináltuk a vázat, és nem nylont feszítettünk rá, hanem pauszpapírt. De így is remek szórakozás volt, amikor először fölrepítettük. Azóta már többet is készítettünk, és én is megtanultam, hogyan kell etetni, hogyan kell kiegyensúlyozni a sárkány farkát, hogy ferdén hasaljon a szélre. Ha megvalósulna a cikkben leírt ötlet, és lenne klubja a sárkányozóknak, nagyon szívesen belépnénk a nagypapámmal együtt.

Ács Péter, Baja

Végül is mindegy, hogy miből készült az a sárkány, a lényeg, hogy lebegésével, kecses „táncával" örömet szerezzen

Olvastam a Csevegő magazinban Magyar Katalin cikkét. Teljesen egyetértek vele, mert ezek a filmek szerintem sem mondanak különösebben érdekes dolgokat a világról, csak borzongást, üres szórakozást nyújtanak. Nem nagyon nézem meg őket, mert tudom, hogy ezek a cápák, majmok, sárkányok csak kitalált, számítógépekkel irányított figurák. Testüket kábelrengeteg fonja át, s ha valaki hirtelen kikapcsolná az áramforrást, mozogni sem tudnának. Egyszerűen csak gépek. A bűnügyi filmeket viszont már sokkal veszélyesebbnek tartom. A mi környékünkön is mindig „játssza a fejét" néhány fiú, ha ilyen sorozatot közvetít a televízió. Megpróbálnak pénzt kérni a többi gyerektől, s ha nem adnak, akkor megfenyegetik őket. Hallottam már olyanról is, hogy ajtókat akartak feltörni, szerencsére nem sikerült nekik. Sajnos csak ezeket a dolgokat veszik észre a krimikben, azt teljesen figyelmen kívül hagyják, hogy a rendőrség előbb-utóbb nyomára bukkan minden bűnözőnek.

Péteri Andrea, Miskolc

Leveleznénk! Válaszolj!

ÖTÖDIKESEK LEVELÉT VÁRJUK: FEHÉR JUDIT, Eger, Zalka M. u. 23. — 3300 (matricát és halas képeket gyűjt); DEÁK MÓNIKA, Szécsény, Csépe Sándor u. 9. — 3170; KÁMÁN ANITA, Keszthely, Fodor J. u. 4. — 8360 (bélyeget gyűjt); BALOGH ZOLTÁN, Cegléd XIII., 408. — 2700.

NYOLCADIKOSOK VAGYUNK: TÓTH GÁBOR, Enying-Leshegy, Ófalu 10. — 8130; GULYÁS ÁGNES, Mezőcsát, Kiss J. út 2/b. II. 1. — 3450 (képeslapot, matricát gyűjt); HAMAR KRISZTINA, Bp., Leányka u. 22. VIII. 33. — 1221 (intézeti gyerekek leveleit várja); ORAVECZ ZSUZSANNA, Mogyoród, Kossuth L. u. 16. — 2146; BALOGH CSILLA, Ecsegfalva, Vöröshadsereg út 29. — 5515; ÁNYOS IBOLYA, Veszprém, Cserhát u. 5/d. — 8200; CZECHMEISTER ANDREA, Győrszemere, Új utca 97. — 9121; ÓNODI GYÖNGYI, Kiskunfélegyháza, Akácfa u. 9. — 6100; NÉMETH ISTVÁN, Bp., Hőgyes E. u. 2. — 1092 (kedvenc sportja a vízilabda, kedvenc együttese az R—GO); KELEMEN ELEONÓRA, Nógrádsipek, Lenin út 22. — 3179 (rímóci lányok írjanak!); TERDIK JÓZSEF, Nyíracsád, Marek J. u. 4. — 4262; HEGYHÁTI MÁRIA, Dombóvár, Gyöngyvirág krt. 44. — 7200; BARTUS MÓNIKA, Endrefalva, Béke út 33. — 3165 (mozgássérült lányokkal és fiúkkal barátkozna); FECSKE ILONA, Felsőpakony, Eötvös u. 28. — 2363 (szereti a zenét, gitározik); SÁRDINECZ BORBÁLA, Lábod, Erdősor út 4. — 7551; TÓTH ISTVÁN, Szőlősgyörök, Szabadság út 46. — 8692 (budapesti levelezőtársat keres); HIRT TÜNDE, Tiszaföldvár, Radnóti M. út 2. — 5430; SINKÓ GYÖRGY, Érd, Borona köz 5. — 2030; SZABÓ ZSUZSANNA, Érd, Molnár u. 7. — 2030 (mindketten bélyeget gyűjtenek); TÓTH TAMÁS, Érd, Arató út 1/a. — 2030; SZURGYI FERENC, Érd, Római u. 8. — 2030; SPONGA ILONKA, Dabas, Nyárfasor 79. — 2371; PAPP ZSUZSANNA, Tiszaföldvár, Kossuth u. 123. — 5430; CSEJTEI MÁRTA, Bp., Dobó K. u. 2—14. — 1191; NOVÁK ERIKA, Selyeb, Kossuth út 103. — 3809; TÓTH MELINDA, Sándorfalva, Felszabadulás u. 84. — 6762 (képeslapot, naptárt, szalvétát gyűjt); OSZÁGH ZITA, Budapest, Rozs u. 20. — 1045; ERDELICS MÓNIKA, Hajdubagos, Lenin út 4/a. — 4273; FAJTA ANDREA, Dunaharaszti, Attila u. 38. (szeret diszkóba járni); TAMÁS ERZSÉBET, Pereked, Fő út 19. — 7664 (15 éves); DARVASSY IBOLYA, Ungvár, Sahta út 37. 294 000, Szovjetunió (16 éves); WAGNER ANDREA, Progresuuli 22. bl. 15. scA. ap. 17/18. Gheorghe Jud: Covasna 4000, Románia.

PÁLYAVÁLASZTÓ FIATALOK FIGYELEM!

- **Kőműves,**
- **ács-állványozó,**
- **bádogos-tetőfedő,**
- **villanyszerelő,**
- **vas- és fémszerkezeti lakatos,**
- **vízvezeték- és készülékszerelő,**
- **központi fűtés-, csőhálózat-szerelő,**
- **épületasztalos,**
- **padlóburkoló,**
- **hidegburkoló,**
- **szobafestő-mázoló**

szakmunkástanulónak jelentkezhetnek azok a fiatalok, akik a 14—17. életévüket 1984-ben betöltik és az általános iskolát elvégezték, illetve akik jelenleg a 8. osztály tanulói. Vidékieknek a tanulmányi időre TÉRÍTÉSMENTES TANULÓOTTHONT, KOLLÉGIUMOT, NAPI 3 Ft-ért teljes ellátást, tanulmányaikhoz szakképzett nevelőtanári felügyeletet és segítséget biztosítunk. Továbbá rendszeresen kedvezményes hazautazást, munkaruhát, ösztöndíjat, egyes szakmákban ösztöndíj-kiegészítést, valamint KŐMŰVES, ÁCS-ÁLLVÁNYOZÓ SZAKMUNKÁSTANULÓKNAK 500 Ft, a többi szakmában 250 Ft társadalmi ösztöndíjat fizetünk, amit szerződésben rögzítünk.

Különböző sportolási és kulturális lehetőséggel várjuk a jelentkező fiatalokat.

FŐVÁROSI

3. SZ. ÉPÍTŐIPARI VÁLLALAT BUDAPEST, XIII., LEHEL U. 10-A.

Személyes és levélbeli érdeklődésre részletesen válaszolunk. Pontos címünk: Főv. 3. sz. Építőipari Vállalat szakoktatási csoport, Bp. XIII., Lehel út 10/a. Telefon: 494-300/121 mellék.

FIGYELEM!

Az 1984/85-ös tanévre a 14. életévüket betöltött és általános iskolát végzett **LÁNYOKAT szövőnek, FIÚKAT**

villanyszerelő,
forgácsoló,
szerkezeti lakatos,
textilipari gépszerelő

szakmára beiskolázunk szakmunkástanulónak.

Tanulmányi idő: 3 év.

Juttatások: villanyszerelő, műszerész szakmában

250 Ft, a többi szakmában 500 Ft társadalmi ösztöndíj, ezenkívül a tanulmányi eredménytől függően 410—620 Ft tanulmányi ösztöndíj, plusz 130 Ft jövedelempótlék.

Ingyenes munkaruha. Elhelyezés kollégiumban. Ebédet 3 Ft-ért biztosítunk az iskolában és üzemi gyakorlat idejére a gyárban. A vállalat termékeiből kedvezményes vásárlás évente egy alkalommal. Kereseti lehetőség: a szakmunkásvizsga letétele után szövő munkakörben bérbesorolási kategóriától függően alakul.

A továbbtanulást támogatjuk.
Jelentkezni lehet személyesen hétfőtől csütörtökig 8—15 óráig.

Levélre részletes tájékoztatást küldünk.

Cím: PATEX Angyalföldi Szövőgyár
Bp. XIII., Fáy u. 81—83. — 1135

PÁLYAVÁLASZTÓK FIGYELEM!

Jelentkezzetek
PAPÍRIPARI szakmunkástanulónak!

A gondolatok rögzítése ősi igény. Az ősember a barlang falára festett. Az ókoriak a kőtáblát és a papiruszt használták.
A legidőtállóbb a PAPÍR.
Több ezer év alatt nélkülözhetetlen lett, nem tudta semmilyen más anyag pótolni a kultúra terjesztésében, az emberi tudomány rögzítésében elfoglalt helyét. Felhasználási területei a csomagolástechnikában és az egészségügyi felhasználásában rohamosan bővülnek.
FIATALOK!
CELLULÓZ- ÉS PAPÍRGYÁRTÓ, valamint PAPÍRFELDOLGOZÓ SZAKMUNKÁSKÉPZÉS INDUL CSEPELEN.
Gyertek papíripari tanulónak. Legyetek a „FEHÉR MÍVESSÉG" mesterei.
Biztos jövő, jelentős kedvezmények a tanulás idejére.
Képzési idő: 3 év.
Az elméleti oktatás helye: az 50. sz. Ipari Szakmunkásképző Intézet (Csepel, Bajáki F. u.).
A gyakorlati oktatás helye: a Csepeli Papírgyár.
A képzés ideje alatt tanulóinknak az alábbi kedvezményeket adjuk:
- tanulmányi eredménytől függő társadalmi ösztöndíj (250—500 Ft), és tanulmányi ösztöndíj (130—600 Ft);
- térítésmentes ebéd;
- teljes tanfelszerelés és ruházat;
- ingyenes kirándulásokat szervezünk;
- kéthetes ingyenes üdülés a Balatonnál;
- tanulmányi eredménytől függően minden sikeresen befejezett tanév végén 1000—2500 Ft jutalmat fizetünk;
- ifjúsági klub, könyvtár;
- sportolási lehetőségek, strand és sportlétesítmények a gyár közelében.

Bővebb felvilágosítást ad a Csepeli Papírgyár személyzeti osztálya:
Budapest XXI., Duna u. 42. — 1751
Telefon: 279-620/301, 535, 518. mellék.

A LŐRINCI FONÓ

vár benneteket nyolcadik osztályos és általános iskolát végzett LÁNYOK és FIÚK!
Az 1984/85-ös tanévre a következő szakmákra iskolázunk be általános iskolát végzett, egészséges 14—15 éves lányokat és fiúkat.
Lányokat FONÓ, fiúkat textilgépszerelő, villanyszerelő, lakatos szakmára szerződtetünk szakmunkástanulónak.
Felvételi vizsga nincs. A tanulóidő: 3 év.
A tanulóidő alatt jól képzett nevelők, tanárok és gyakorlati oktatók a szakmát megszerető, szorgalmas tanulóknak a sikeres vizsga letételéhez segítséget nyújtanak.
Juttatásaink:
a fonó szakmunkástanulók részére:
teljes ellátás (napi háromszori étkezés), 5 Ft-ért.
Kivétel nélkül ingyenes a három tanév idejére:
— kollégiumi elhelyezés;
— munkaruha, tankönyvek, tanszerek.
Ezenkívül megilleti a tanulót:
— tanulmányi ösztöndíj (tanulmányi eredménytől függően) 350—720 Ft-ig, valamint szociális ösztöndíj, havi 500 Ft, függetlenül a tanulmányi eredménytől!
A többi szakmunkástanuló részére:
— ösztöndíj 500 Ft, kollégiumi elhelyezés;
— napi 3 Ft-ért ebédet biztosítunk az iskolában és a gyárban is.
A harmadik évben a fiúk és lányok részére jó rendű tanulmányi eredmény elérése esetén 90%-os teljesítménytérítést fizetünk! A kereseti lehetőség a szakmunkásvizsga letétele után a fonó szakmában 3200—5500 Ft-ig, a többi szakmában bérbesorolási kategóriától függően alakul.
— Kérésedre részletes tájékoztatónkat postafordultával megküldjük. Ha úgy határozol, hogy hozzánk jössz szakmunkástanulónak, akkor a „Továbbtanulási jelentkezési lap"-ra kérjük írd rá, hogy **FONÓ, TEXTILGÉPSZERELŐ, VILLANYSZERELŐ** vagy **LAKATOS** szakmára jelentkezel a PFV Lőrinci Gyárba.
A jelentkezési lapokat a PFV Lőrinci Gyár személyzeti és oktatási osztálya, Budapest XVIII., Gyömrői út 85/91. — 1183 címre kell küldeni.
Jöjj hozzánk, várjuk jelentkezésedet!

GYERE HOZZÁNK!

Ötnapos munkahéttel dolgozó gyárunkba jó kereseti lehetőséget nyújtó fonó-szövő szakmára lányokat, villanyszerelő, lakatos, textilgépszerelő szakmára fiúkat szerződtetünk szakmunkástanulónak, akik az 1983—84-es tanévben fejezik be az általános iskolát. A tanulóidő 3 év.

A tanulóidőre ingyenes kollégiumi elhelyezést és teljes ellátást biztosítunk.
A havi ösztöndíj a tanulmányi eredménytől függően 900—1120 Ft között van. Az utolsó évben már teljesítménybért fizetünk.
A szakmunkásvizsga után ifjúmunkásaink: lányok leányszállón, a fiúk albérletben kerülnek elhelyezésre.

Jelentkezés levélben „szakmunkástanuló" hivatkozással történik.

Pamuttextilművek Budai Gyára
személyzeti osztály
Budapest XI. ker., Hauszman A. u. 20.
Levélcím: Budapest, Pf. 43. — 1502

PATEX

FIATALOK, TANULJATOK TOVÁBB!

Érdekes, változatos szakmákat ajánlunk az általános iskolát végzettek figyelmébe. A Chinoin közössége kiváló szakmunkásokat nevelt. ez a biztosítéka gyárunk jó hírnevének itthon és külföldön egyaránt.

Vegyianyaggyártó, (gyógyszergyártó), vas- és fémszerkezeti lakatos, géplakatos, hegesztő, villamoshálózat-szerelő, esztergályos, csőhálózat-szerelő szakmunkástanulónak fiúk jelentkezhetnek.

Lányokat vegyianyaggyártó (gyógyszergyártó) tanulónak veszünk fel. A vegyianyaggyártó (gyógyszergyártó) tanulókat korszerű tanlaboratóriumban, gyógyszeripari tanműhelyben képezzük.

Vállalati ösztöndíjat adunk.

Érdeklődni lehet:

CHINOIN GYÓGYSZERGYÁR
oktatási osztály
Budapest IV., Tó u. 1—5.
Telefon: 690-900/531-es mellék és

CHINOIN NAGYTÉTÉNYI GYÁREGYSÉG
személyzeti osztály
Budapest XXII. (Nagytétény) Bányalég u. 2.

Írásbeli jelentkezés: Budapest, Pf. 49. — 1780

BÖKKENŐ

JÁRUNK-KELÜNK SOKAT LÁTUNK, S VAN AMI NEM TETSZIK...

LEÉRTÉKELÉS

Elkeseredett hangú, panaszos levelet kaptunk, több aláírással.

„A tornaórák általában veszekedéssel érnek véget, vagy ami még rosszabb: a kosárban, kézilabdában, kidobósban győztes csapat szóba sem áll a vesztessel. De ha mégis csak megszólalnak, gúny, fölényesség érződik a hangjukban. Mit tegyünk? Hiszen barátságok is szétszakadtak már."

A levél írói — talán nem is készakarva — a sport alapkérdését feszegetik. Hiszen nem elég csak győzni (vagy veszteni), győzni (és veszíteni is) — meg kell tanulni. Úgy lehet, a vesztes helyzete az egyszerűbb: a diadalmaskodónak saját sikerét kell méltósággal viselnie. Úgy örülni, hogy öröme ne sértse az éppen gyengébbet.

De hát a sport — mint annyi másra — erre is megtanít: a győzelem örömét emelt fővel kell viselni. Mert ha nem ezt tesszük, a gúnnyal, a fölénnyel saját sikerünket értékeljük le.

S. F.

TRÜKK

A fiatalember túljutva a nyolcadikon, munkára jelentkezett a gyárban. Nem sok kedve volt hozzá, de már rég kinézte a versenybringát, amihez éppen az a háromezer forint hiányzott, amit ígértek. Ha jól dolgozik, persze. No, de hogy dolgozhat jól egy anyagmozgató? (Annak osztották be ugyanis.) Nem mindegy például, hol és hogyan fogja az anyagot. S egyáltalán: nemcsak fognia kell, mozgatni is. És persze óriási felelősség, az anyagért is, önmagáért is. Nem szabad kockáztatnia — gondolta. S nem csinált semmit sem.

A művezető nem küldte el, kinevezte „tiszteletbeli mesternek" és beosztott hozzá két „tanítványt".

A csoda megtörtént: a mester és tanítványai ragyogó eredményeket produkáltak. Hol volt ebben trükk? A tanítványok — eleget téve a művezető kérésének — elmondás alapján nem értették meg, mit kell csinálniuk, csak ha a mester megmutatta. Ő meg, nehogy szégyenben maradjon, kénytelen volt jó példával elöljárni. A művezető trükkje bevált. Másutt is ki lehet próbálni!

Sz—e

ÁRULÓK

A villamos sárgán és vidáman csattog a frissen mosott úton. Néhány iskolába igyekvő fiú alig bír a jókedvével. A táskájukban felhalmozódott kacatok mennyiségén mulatnak. A megállóban nyílik az ajtó, és ekkor valami egészen goromba, értelmetlen dolog történik: az egyik fiú könnyed mozdulattal a járdaszigetre szórja a szemetet. A következő megállóban a másik. A villamoson mintha jeges szél söpörne végig. Valaki megjegyzi, hogy ez azért már mégis csak sok, és kíváncsi, hogy melyik iskolában lehet ilyesmit „tanulni". És ami a legmegdöbbentőbb az egészben, a fiúk flegmán odavetik iskolájuk nevét. Pedig bizonyosan nem ott tanulták ezt a magatartást. Ott biztosan egész mást tanulnak. De hát mit számít az iskola hírneve?....

Leszállnak, és harsogva vonulnak az iskola felé. Egy cseppet sem zavarja őket, hogy tulajdonképpen – elárultak!

–R –R

NE LŐJJ!

Voltaképpen örülök, hogy a fotó a „pillanat művészete". Nincs benne előzmény, s nem mutatja a felvétel után történteket. Néha nem is kell mutatnia. El tudom képzelni, például, ahogy — képünk folytatásaként — eldörren a lövés, hangjára madárcsapat rebben riadtan szerteszét. Hogy aztán egy távolabbi fáról lessék azt az egyet, amelyik már nem repül...

Néha sajnálom, hogy a fényképezés a visszafordíthatatlanság művészete. Mert ha most lenne erőm, akkor visszapörgetném a filmet, egészen addig, míg a fiú fölemeli a puskát. Rátenném a kezem a vállára és csak annyit mondanék: Ne lőjj!

M. A.

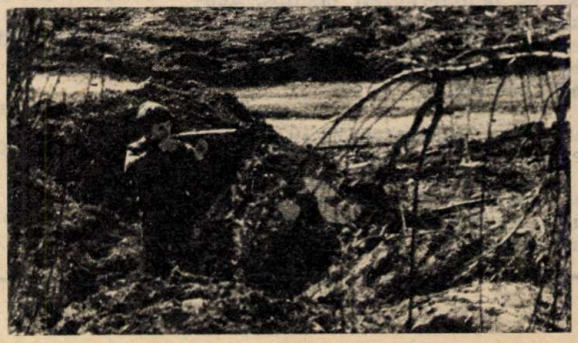

ÖNNEK KÖNNYŰ, TARZAN ÚR!

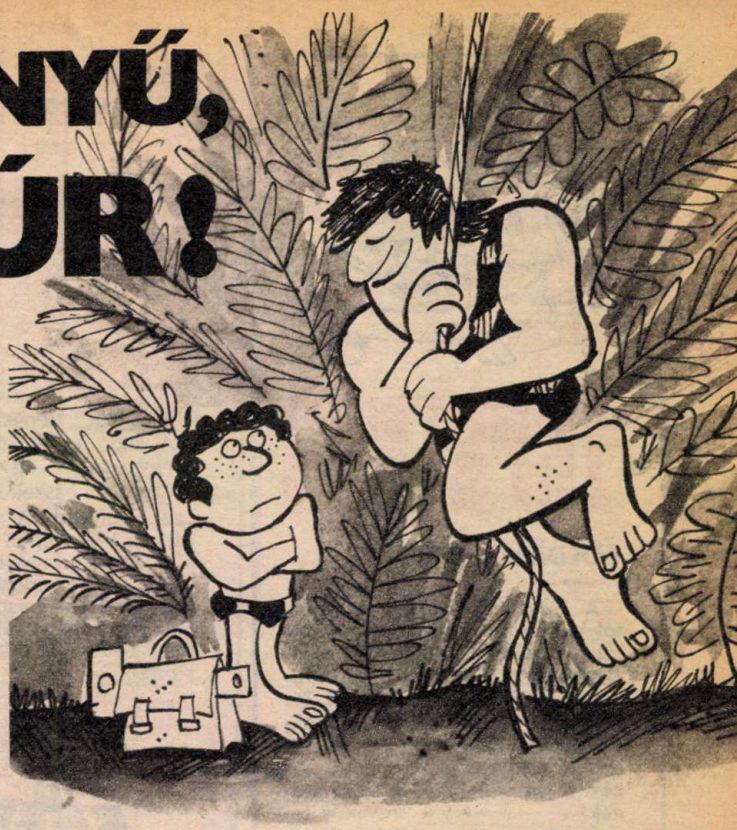

Valamelyik nap Hajsza Jeromos keresett fel azzal a meglepő hírrel, hogy vissza kíván térni az érintetlen természethez. Az illatos virágok, a zamatos gyümölcsök, a jámbor jószágok világába, amelynek különös bájt kölcsönöz az a tény, hogy az érintetlen természetben iskolának se híre, se hamva.

Hajsza Jeromos önmagáról csak annyit mondott, hogy elege van a mindennapok taposómalmából, és nem hajlandó ifjúságának virághímes éveit a fizika, a matematika, a kémia, a történelem stb. stb. béklyói között tölteni.

— Egy apró kunyhó valahol a vadonban! Ahol patak csobog, lomb susog, és meghitten dorombol a szarvas...! Ahol a kutya se faggatja az embert Kamerun gazdasági életének főbb mutatóiról! — lobogott. — Elmegyek Tarzannak! Ő bezzeg sohasem írt dolgozatot az őskori majonézek temetkezési szokásairól, mégis ember lett a talpán!

— Meggyőztél Hajsza Jeromos! — vágtam közbe elszántan. — Gyerünk, megkeressük Tarzan urat. Talán lesz még egy hely számodra is az érintetlen természetben.

És mentünk!

A történelmi találkozó Hajsza Jeromos és az érintetlen természet között minden ünnepélyességet nélkülözött.

— A fenébe is! — dohogott a fiú. — Azért valami utat vághattak volna ebbe a sűrűbe.

— Gondolj Tarzanra! — biztattam kevés meggyőződéssel. — Nem valószínű, hogy villamoson közlekedne a vadonban. Ragadj meg egy liánt, vagy indát, és suhanj! Halihó.

— Ha valaki megmutatná...! — sóhajtott Hajsza Jeromos, és álnokul nézett. De hát engem aztán nézhetett.

— Te akarsz a béklyóidtól szabadulni... Hát tessék. Csak kapaszkodj jó erősen, én majd meglöklek.

Így hintázott egy ideig. Pontosan addig, amíg ki nem derült, hogy ez a lián nem igazi lián, mert ez a lián egy párducban végződik. A párducok pedig nem szeretik, ha valaki a farkukon hintázik. Az érintetlen természet ettől kezdve rohamosan veszített a varázsából. E pillanatban éles karmokkal, kifogástalan tépőfogakkal és dühös morgással állt velünk szemben. Expedíciónk határozottan a végéhez közeledett...

Ám ekkor velőtrázó ordítás hallatszott a lombok közül. A párduc nyüszítve elkotródott, a magasból pedig maga Tarzan huppant elénk a fűre. Sietve közöltük vele, hogy örömmel látjuk, és szavainkban nyoma sem volt az üres udvariasságnak.

— Tarzan köszöntj a hóborítos vadászokat! — mondta az ágyékkötős óriás. — És úgy véli, hogy nem a legjobb módját választottátok a Pettyes Villám elejtésének.

— Félreérted a helyzetet ó Vadon Fia. Szándékaink békések. Mindössze szerettünk volna behatolni az érintetlen természetbe. Íme, ez itt Hajsza Jeromos, aki szeretne a nyomdokaidba lépni.

— Tarzan lenni boldog. De figyelmezteti zsenge idegent, hogy ehhez nagyon sokat kell tanulni.

Hajsza Jeromos összerándult, mint akit megmart a kígyó.

— Tanulni...?! Nagyon kérlek Tarzan, ne tégy tönkre. Hiszen éppen az iskola elől menekülök az érintetlen természetbe...!

— Iskola...? — tűnődött a szálfatermetű. — Tarzan nem ismer ilyen nevű rontó varázslatot.

— Na ugye. A frászt hozod az emberre. Pedig te magad vagy a bizonyíték arra, hogy iskola nélkül is lehet boldogulni.

— Halihó — mondtam, hogy én is részt vegyek a fesztelen csevegésben.

— Tarzan nem érti mulatságos vadászok szavait.

— Sebaj! — rikkantott Hajsza Jeromos. — Az a fontos, hogy errefelé nem kell tanulni. Gyerünk, vár a természet!

— Tarzan úgy látja, hogy kótyagos vadászok sem értik az ő szavait. Tarzan rengeteget tanult, mire megismerte a dzsungelt.

— A sírba viszel Tarzan. Úgy beszélsz, mint valami természettudós. Hiszen most mondtad, hogy nem jártál iskolába.

— Tarzan nem természettudós. De ismeri a dzsungel kegyetlen törvényeit. Tarzan sohasem kapaszkodott a Pettyes Villám farkába.

— Jó, jó... Most már ne tovagoljunk ezen. Nem figyeltem oda, és kész. Nagy dolog. De téged senki nem büntetett meg, ha valamit nem tudtál. Nem kaptál elégtelent, nem kaptál intőt, nem tiltottak el a mozitól, a haveroktól... Neked igazán boldog gyerekkorod lehetett...!

— Tarzannak nagyon nehéz gyerekkora volt. Mindenre egyedül kellett rájönnie. Éjjel-nappal figyelnie kellett. Tarzan nem emlékszik, hogy intő nevű betegséget kapott volna, de arra emlékszik, hogy éhes maradt, vagy súlyos sebeket kapott, ha valamit eltévesztett, vagy elfelejtett. Tarzant sokszor megbüntette a dzsungel.

Hajsza Jeromos kezdett összeomlani.

— És izé... mégis milyen „tantárgyak" divatosak errefelé?

A Vadon Fia kezdte megszokni a stílust.

— Mindenekelőtt a testnevelés — mondta. — Erősnek, ügyesnek, gyorsnak és bátornak kell lenni. Aztán „vágni" kell az élővilágot. Az állatok szokásait, tulajdonságait, tartózkodási helyét, a növények felépítését, felhasználását, tápértékét, gyógyító vagy mérgező hatását, és így tovább. Érteni kell a csillagászathoz a tájékozódás és a meteorológiai előrejelzések miatt. El kell sajátítani a gyakorlati foglalkozások anyagát az eszközök, fegyverek, kunyhók építéséhez, elkészítéséhez. És persze nyelveket is kell tudni. Meg kell tanulni elefántul, majomul, oroszlánul... Ami pedig a legfontosabb: egyik tantárgyból sincs pótvizsga. Aki itt elbukik, az rövid időn belül az Örök Vadászmezőkre költözik.

— Halihó — szóltam hozzá ismét elmésen, de Hajsza Jeromost már ez sem tudta felvillanyozni.

— Na jó — mondta kissé idegesen. — Eleget ácsorogtunk itt. Ideje lesz hazatérni, mert holnapra még nem készültem.

— Akkor hát... jó vadászatot, Tarzan úr!

...Mire hazaértünk, Hajsza Jeromos könnyed lett, derűs és kiegyensúlyozott. Szemmel láthatóan örült, hogy megszabadult az érintetlen természet béklyóitól.

Cser Gábor

TÖPRENGŐ

FÖLDRAJZI UTAZÁS

A nyáron bizonyára utazgattál is. Talán külföldre is eljutottál. Ily módon a földrajzot nemcsak könyvből, hanem a valóságban is próbáltad megismerni. De hát azért a könyvre még sokáig szükséged lesz, mert az bővíti igazán földrajzi ismereteidet. Ehhez rejtvényeink is hozzásegítenek.

A rejtvények megfejtését lehetőleg postai levelezőlapon küldd be. Ha csak kettőt tudsz megfejteni – és azok jók–, már részt vehetsz a heti jutalomsorsoláson. Beküldési határidő: október 3. Címünk: Budapest, Jászai Mari tér 5. – 1397. A borítékra vagy levelezőlapra írd rá: „TÖPRENGŐ".

OSZTRÁK KÉPESLAPOK

Két-két képeslapot egy jellegzetes tárgy vagy egyéb motívum összekapcsol. Például: a virág az 1-es képen és a 6-oson is megtalálható. Ezenkívül még tíz ilyen hasonlóságra lelhetsz. Hányat fedezel fel közülük?

HEGYCSÚCSOK. Mit gondolsz, melyik közülük a Mont Blanc?

Poszter-játék

Az APISZ és a Pajtás közös pályázata. Az APISZ boltjaiban árusított füzetcsomagokban egy űrlapot helyeztünk el. Erre kell felragasztani hétről-hétre a Pajtásban mindig ezen a helyen, ezzel a címmel megjelenő fotót. Aki valamennyit kivágja és felragasztja, majd elküldi szerkesztőségünkbe a tanév végén, az 1984 júniusában részt vehet játékunk nyilvános vetélkedőjén, találkozhat kedvenceivel és értékes ajándékokat nyerhet. Érdemes velünk játszani!

ISMERED EURÓPÁT?

Mindegyik kérdés Európára vonatkozik. A válaszok közül válaszd ki az igazit!

1. E három ország közül melyiknek a legnagyobb a területe?
1: Belgium, X: Hollandia, 2: Svájc

2. E három főváros közül melyik van legközelebb az Északi-sarkhoz?
1: Oslo, X: Stockholm, 2: Helsinki

3. Melyik országban van Osnabrück város?
1: NSZK, X: Luxemburg, 2: NDK

4. Melyik a legszélesebb csatorna?
1: Szent György csatorna, X: Elba—Odera csatorna, 2: Volga—Don csatorna

5. E három törpeállam közül az egyiknek 160 km^2 a területe. Melyiké?
1: Andorra, X: Liechtenstein, 2: San Marino

6. Milyen magas a görögországi Olimposz-csúcs?
1: 3210 m, X: 2911 m, 2: 1910 m

7. Melyik az az ország, ahol a vízerőművek szolgáltatják az elektromos energiatermelés több mint 90%-át?
1: Izland, X: Írország, 2: Jugoszlávia

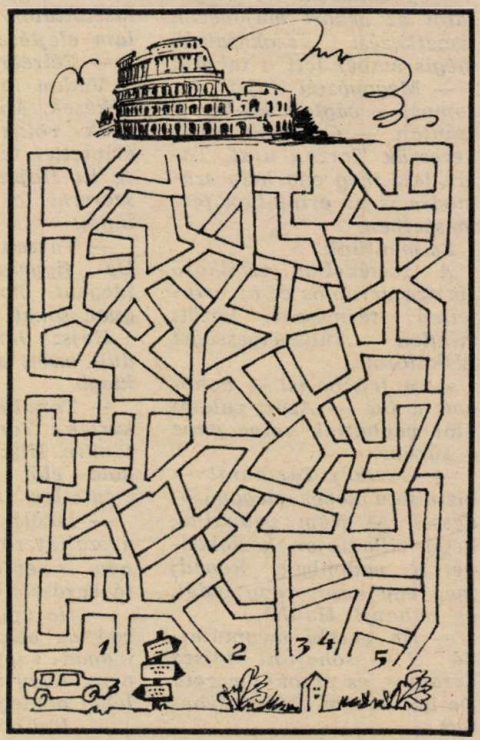

MELYIK ÚTON? Egy régi mondás szerint minden út Rómába vezet. A mi autósunk is válogathat, de csak az egyik úton juthat el a római Colosseumhoz.

NÉGY ORSZÁG. A négy közül az egyik valamiben eltér a többitől. Melyik az, és mi az eltérés oka?

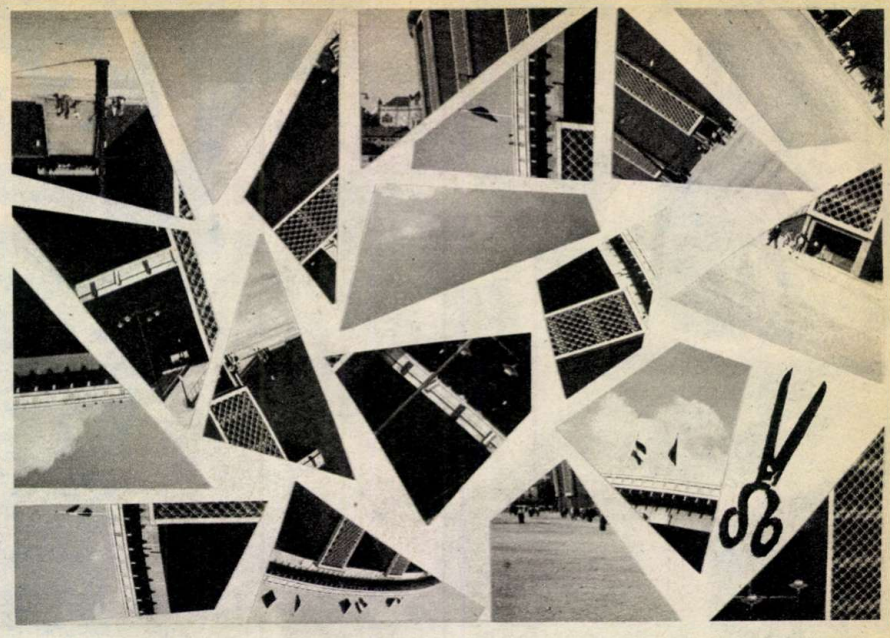

RAKD ÖSSZE! E részletekből egy híres intézmény látképét állíthatod össze. A könnyebbik kérdés: mi a neve? A nehezebbik: vajon mindegyik részletet fel kell-e használni a látkép összeállításához?

KERESZTÜL-KASUL. Ha jól ismered országunk hegy- és vízrajzát, a megfejtésnél még térképre sem lesz szükséged.

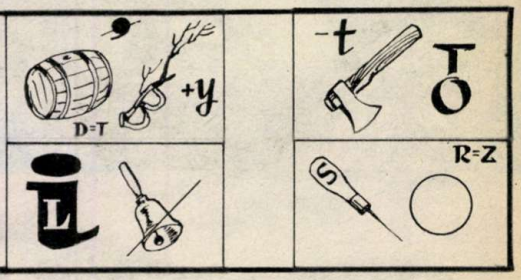

VONALKERESŐ. Rejtvényünkben a megfejtéseket fekete kockák helyett vastagított vonalak választják el egymástól — szám szerint 45 —, de ezeket neked kell berajzolnod. A vízszintes sorokat betűkkel, a függőlegeseket számokkal jelöltük. A vízsz. A és a függ. 1. megfejtését küldd be.

VÍZSZINTES: A: Dél-Amerika leghosszabb folyója — Panamától a Tűzföldig húzódó hegység. B: Színvonal — Kicsinyítő — Zenei hang — Operában található — Téli sport. C: Atlasz — Lóra, de némán! — Régi római pénzecske — Móricz Zsigmond. D: Szépnevű folyó Erdélyben — Tanintézet tájnyelven. E: Cégforma röv. — Kizsarol. F: Lápi föld (kiszáradt mocsarak helyén) — Madárkirály — Olasz folyó — Lóverseny. G: Dohánybolt — Megye is, folyó is — Pók igéje. H: Minőséget jelző két betű — Szeged nagy írója volt — Foltoz, lyukat betöm. I: Földrajzilag két nagy tájra osztható hatalmas terület a SZU-ban. — Tejtermék — Dél. J: Vízesés — Történelmi város az Oka folyó mentén. K: Kerek, de csak a közepe! — Csillagkép — Tüzet szüntet — Nyit.

FÜGGŐLEGES: 1: A Déli-sark vidéke, sok kutatóállomással, és pingvinnel — Spanyol autó jele. 2: Kérdőszó — Arany franciául (OR) — Égszínkék. 3: Avasodni kezd! — Tettem, rámoltam — Középen vihet! 4: A csúnyábbik neve fuszekli — Repülő csészealj — Főzeléknövény. 5: Fejetlen zsoké! — Igen angolul — Kétbetűs ország — Csigafajta. 6: Természetes időmérő — Vuk mestere. 7: Névelő — Kisiskolás — Becézett férfinév. 8: Borsod megyei város, híres kollégiummal — Zéró. 9: Lépeget a hernyó — Híres lengyel focista, ford. 10: Város Jugoszláviában — Kilövőszerkezet, repülőgépben a pilóták életmentője lehet. 11: Orosz igen — Erdei állat — Folyó a szovjet-román határon. 12: Északi főváros neve kiejtve — Némán ráz! — Egyforma magánhangzók — Libaduma. 13: Síkság a Dunántúl É—Ny részén — Karó közepe.

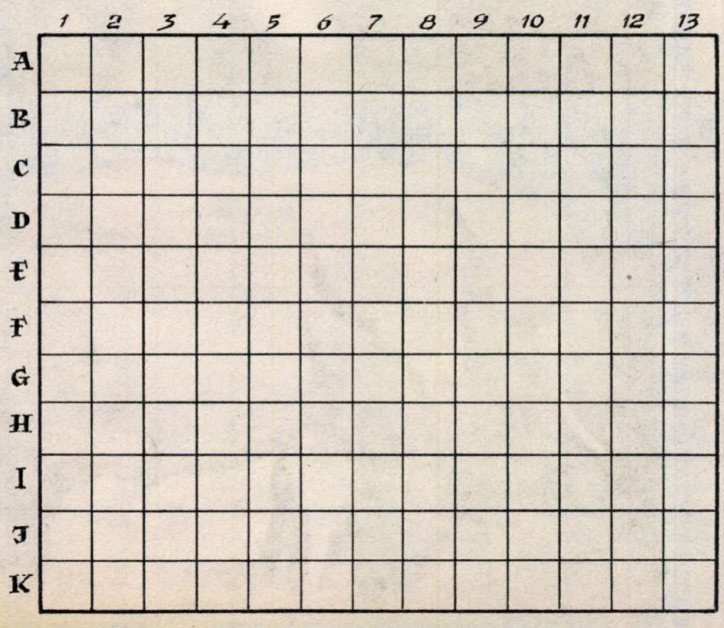

Csemeték

Anya gyermekével. A művészet örök témája. De amint ez a néhány bensőséges családi pillanatot ábrázoló kép is mutatja, a szülők és csemeték meghitt, semmihez sem hasonlítható kapcsolata nem csupán az emberek világában létezik. Nem lenne akármilyen élmény megfejteni a bizsergető titkot, vajon hogyan mondják ezek a négylábú szülők, hogy „Figyelj lurkó! Így kell fára mászni, úszni, legelészni, vadászni . . . Csak bátran, ne félj, itt vagyok melletted . . ."

És persze azt sem, hogyan mondják a négylábú csemeték kedves hetvenkedéssel: „Jól csináltam, mama . . .?"

– R – R

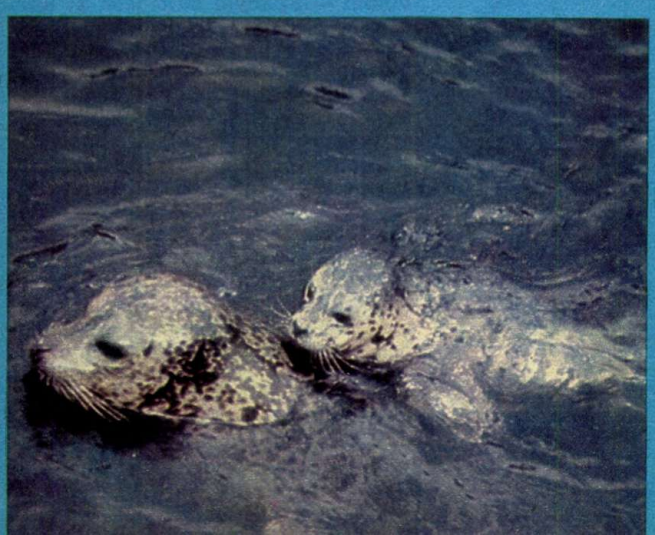

A szelence titka

Szöveg: Bedő István
Rajz: Endrődi István

4

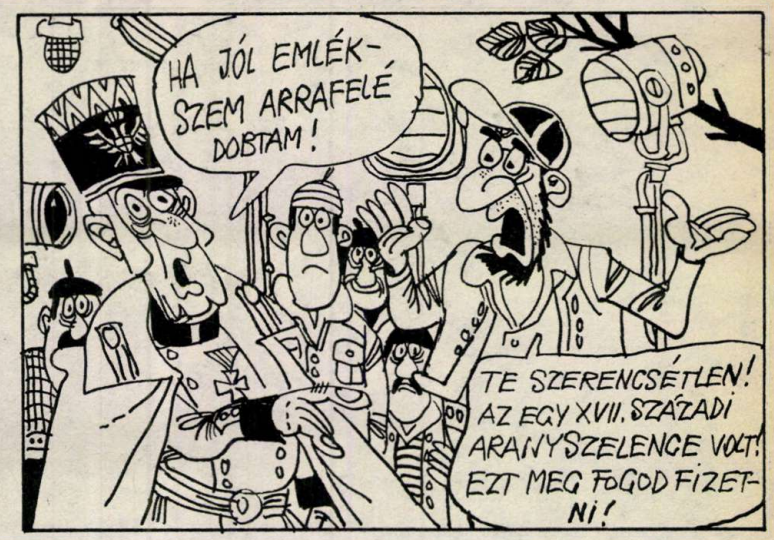

FOLYTATJUK

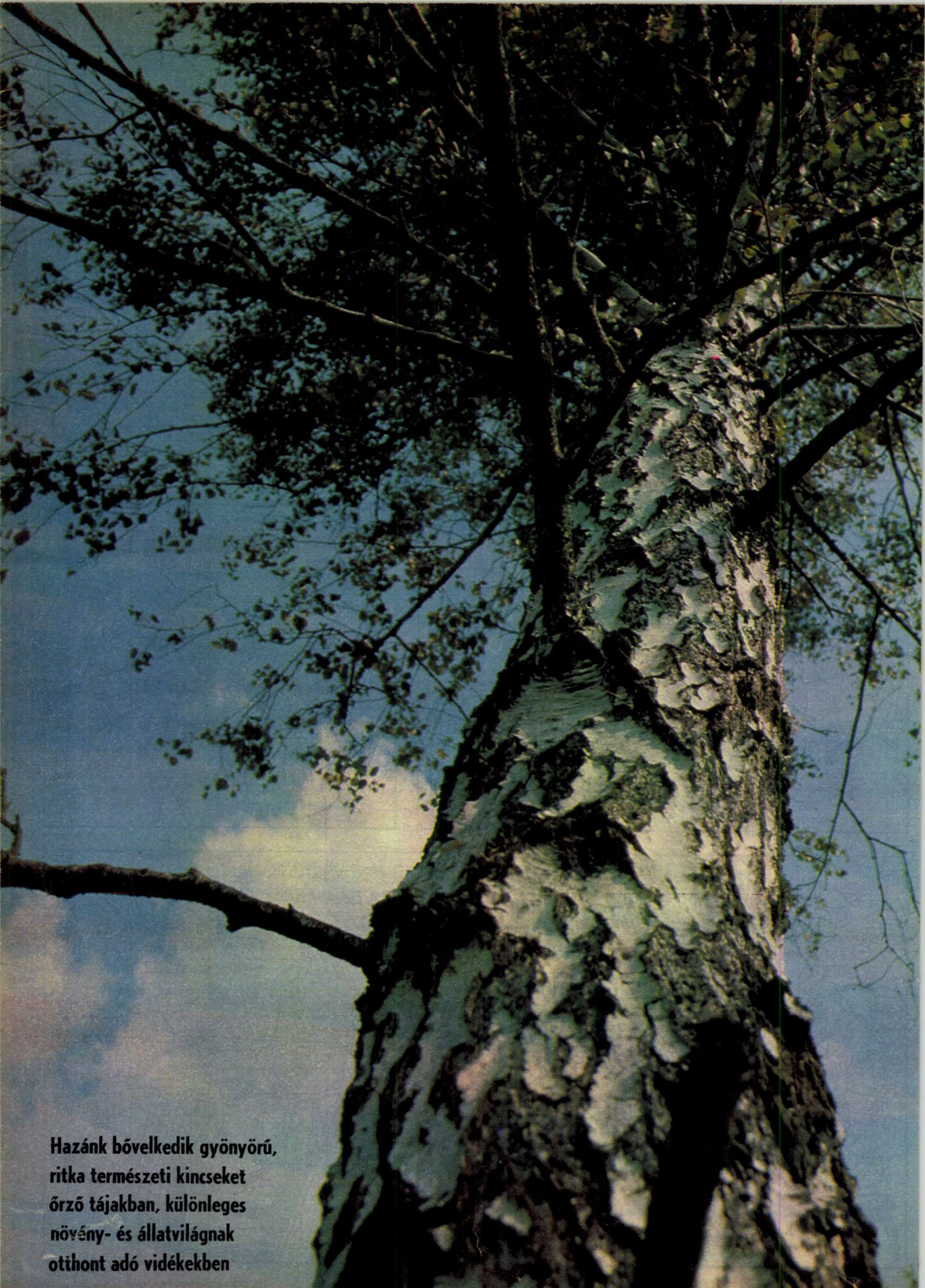

Hazánk bővelkedik gyönyörű, ritka természeti kincseket őrző tájakban, különleges növény- és állatvilágnak otthont adó vidékekben

ÚJ FORMÁK, KÍSÉRLETEK, ÖTLETEK!

(Riportunk a 3–4–5. oldalon)

FOTÓ: WAGNER MARGIT

83/24

XXXVIII. ÉVF. 1983. SZEPTEMBER 29. ÁRA: 4 Ft

PAJTÁS

KÖVETKEZŐ SZÁMUNK TARTALMÁBÓL:

–INDUL A KILENC FEJEZETBŐL ÁLLÓ ZENETÖRTÉNETI SOROZAT.
–MI A GREGORIAN KORÁLIS ?
–GUIDO MESTER PRAKTIKÁI

–MIRE KÉPES A SÁRKÁNY?
–A SÁRKÁNYTARTÁS TITKAI.
–PÓRÁZON A HŰVÖSVÖLGYI NAGYRÉTEN

TÖPRENGŐ

–ÉSZFORGATÓ.
–JÁTÉK
–A SZAVAKKAL.
–KÉPTELEN ABC.
–BETŰTENISZ ÉS SZÓTAG-CSEREBERE
–A TÖPRENGŐBEN

margó

Csend legyen...!(?)

Egyes felnőttek szerint már megint rossz fát tettünk a tűzre. Ráadásul nem is állandó csínytevéseink színhelyén az iskolában, hanem a vakáció ideje alatt, egyes nyári táborokban. A vád szerint nem nyaraltunk eléggé fegyelmezetten. Túl harsányak voltunk. Hangszórókat ordíttattunk, diszkót és beatkoncerteket hallgattunk, egyáltalán mindenféle rendezvényeken vettünk részt, sőt, nem átallottunk időnként romantikus, éjszakai riadókat csinálni.

Egyszóval nem unatkoztunk.

Így aztán — mi tagadás — eszünkbe se jutott, hogy életkorunknak megfelelő, olykor talán a kelleténél harsányabb viselkedésünkkel megzavarhatjuk a környék munkában megfáradt, pihenésre vágyó lakóit, üdülőit.

Mentségünkre szolgáljon, hogy még gyerekek vagyunk. Ezért talán nem kellene elvárni tőlünk, hogy megértsük, a felnőttek — a maguk életkorának megfelelően — egészen másként képzelik el a pihenés óráit, napjait, mint mi. Talán nem kellene számon kérni tőlünk azt a bölcs belátást, mások iránti tapintatot, ami nagyon sok felnőttből is hiányzik. Mert a mi pihenésünket is gyakran zavarják olyan jelenségek, amelyeket a felnőttek — ki tudja miért? — életkoruknak megfelelő viselkedésnek tartanak.

Gyakran riadunk fel éjszakai álmunkból az utcán dülöngélő részegek szilaj kurjantásaira. Gyakran forgolódunk fáradtságtól égő szemmel a szomszédban zajló családi ünnepek, vagy éppen veszekedések hangos tivornyái, hajnalig tartó ordítozásai miatt. Sőt, nagyon gyakran még csak nem is kell a „szomszédba menni" ilyenfajta élményekért . . .

Ezúton szeretnénk eloszlatni végre egy makacs babonát, miszerint a gyermek gondtalanul él, az égvilágon semmire sincs gondja, következésképp nem lehet se fáradt, se nyűgös, se ideges. Mert igenis lehet. Aki veszi a fáradságot, és belelapoz számtalan tankönyvünk egyikébe-másikába, pillanatok alatt rádöbbenhet, hogy a napi 8—10 óra iskolai és otthoni tanulás egyáltalán nem lebecsülendő szellemi erőfeszítést igényel. És ez még nem minden. A divatos közhiedelemmel ellentétben nem vagyunk afféle tanuló automaták, hanem — meglepő módon — mi is hús-vér emberek vagyunk, akiknek megvannak a maguk gondjai, feladatai, vágyai és csalódásai. A sportban, az úttörőmunkában, a szakkörökben, az otthoni életben és munkában, a barátságban, a szerelemben, a pályaválasztásban, a „szabad idő hasznos eltöltésében" és így tovább.

És aki minderre lekicsinylően legyint, az már vagy elfelejtette, vagy nem akar emlékezni rá, hogy gyerekkorában ő sem kacagott önfeledten reggeltől-estig. Természetesen tudjuk: mások voltak a gondok akkor, és mások most, más gondjaik vannak a felnőtteknek, más nekünk. De mi a saját gondjainkat, saját fáradtságunkat szeretnénk kipihenni. És szerencsére ehhez ma már remek táborok is hozzájárulnak, és szerencsére a legszebb üdülőkörzetekben. Nem hisszük, hogy mindezt sajnálni kellene tőlünk . . .

Félreértés ne essék, nem a csendre intő szó jogosságát akartuk kétségbe vonni. Való igaz, olykor-olykor csakugyan kibírhatatlanok vagyunk. Ám úgy véljük, a megértés és a tapintat terén nemcsak a mi dolgunk a példamutatás.

Közösen kellene egymás nyugalmáért tenni valamit!

A gyerekéletű gyerekek nevében:

Cser Gábor

PAJTÁS

A MAGYAR ÚTTÖRŐK SZÖVETSÉGÉNEK KÖZPONTI LAPJA

Szerkesztőség: Budapest, Jászai Mari tér 5. 1397

Telefon: 321-987
321-988
321-989

Postafiók: Bp. 62. Pf. 508. 1397

Főszerkesztő: SOMOS ÁGNES
Főszerkesztő-helyettes: FÜLEKI JÁNOS
Szerkesztő: BŐCS FERENC, SZIGETI PIROSKA
Művészeti szerkesztő: CZIFFERSZKY BÉLA, FORRAI JÁNOS
Kiadja az Ifjúsági Lapkiadó Vállalat
Felelős kiadó: DR. PETRUS GYÖRGY igazgató

Kiadóhivatal: Budapest, Révay u. 16. 1065 Telefon: 116-660
Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető a hírlapkézbesítő postahivataloknál, a kézbesítőknél és a Posta Központi Hírlap Irodánál (KHI Budapest, József nádor tér 1. 1900) közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215-96 162 pénzforgalmi jelzőszámra.

Előfizetési díj: egész évre 139,50 Ft I. félévre 77,50 Ft II. félévre 62 Ft

83.2294 Athenaeum Nyomda Kozma utcai üzeme, Budapest
Rotációs mélynyomás
Felelős vezető: SZLÁVIK ANDRÁS vezérigazgató

HU ISSN 0030-9583

INDEX: 25 695

A beküldött kéziratokat és rajzokat nem őrizzük meg és nem küldjük vissza

NINCSENEK »SOROMPÓK...«

Az egész úttörőcsapat forrong, változik . . . Mint amikor egy kamasz keresi a helyét, feszítő energiájának a cselekvési területet, érzései, gondolatai kifejezésének módját, formáit. Aki azonban csak felszínesen ismeri, talán semmit sem vesz észre ebből, vagy esetleg félreérti. Össze kell barátkozni.

Ácson az Ifjúság útjai iskola úttörőszobája, ha beszélni, érezni tudna, bizony irigykedne Mallér Mártáék pincéjére. Búvóhelyként, őrsklubként, pinceklubként is emlegetik, a lényeg azonban: a gyerekek takarították, vakolták, tapétázták és rendezték be. Még pingpongasztalt is állítottak bele. Kiválóan megfelel az őrsi foglalkozásokra. Igaz, Mallér Márta már befejezte a nyolcadikat, de szerencsére ifivezető lett

Nincsenek »sorompók...«

az iskola Jókai Mór úttörőcsapatában, így továbbra is a gyerekeké maradt a helyiség.

— Olyan ez, mint egy tanterem — tárta ki az úttörőszoba ajtaját Imhof János csapatvezető. — Kénytelenek vagyunk tanításra használni. Délután meg nem minden őrs juthat hozzá! A gyerekek megtalálták a megoldást: otthon tartják az őrsi foglalkozásokat. Még a szülők is részt vesznek, együtt játszanak, vetélkednek. Sok szülő kirándulni, kerékpártúrára is eljár velük.

Az ismerkedésben és barátkozásban a csapatvezető mellett Zsédely Anikó és Turcsán Zsolt nyolcadikosok és Nagy Judit hetedikes volt a segítségünkre. Zsolt az úttörőtanács titkára, Judit őrsvezető.

Az iskolát, sőt még az iskolaudvart sem hagyják árválkodni. Megmutatták, KRESZ-parkot építenek, az arrébb levő rész pedig az iskolaszövetkezet felségterülete. A fóliasátor váza, a gondozott ágyások, a termés árulkodik, hogy itt komoly zöldségtermesztés folyik.

— Paprikát, vöröshagymát, paradicsomot, retket termelünk. Jó sok munka van vele — mondta gazdaszszonyi komolysággal Anikó.

— És mit csináltatok vele? Megettétek?

— Pénzzé tettük! Ettünk is — vallotta be. — Jártunk a piacra, meg a suliban árultuk a tízórai mellé. Kapós volt. A szomszédos ovit is mi látjuk el friss zöldséggel.

A kisdobosokkal és az óvodásokkal, mint a nagyobb testvér a kicsikkel, úgy törődnek. A KRESZ-

„Búvóhelyüket" kedvük szerint, vagyis remekül berendezték

Zsédely Anikó: „Igazi versengés alakult ki az osztályokon belül az őrsök között"

Az iskolaszövetkezet kertjében szakszerű munka folyik

Az úttörőszobát — helyiség hiányában — kénytelenek tanteremnek is használni

Turcsán Zsolték KRESZ-parkot építenek. A munka komoly, de a jókedv sem hiányzik

pályán majd az óvodások is gyakorolhatnak, az úttörők védőszárnyai alatt.

*

— Kísérletezünk; megszüntettük a rajokat — mondta Turcsán Zsolt. — Az úttörőtanács most közvetlenül és a hírvivőlánc segítségével tart kapcsolatot az őrsökkel. Az őrsök önállóak. Korábban előfordult, hogy ugyanarról írtak az őrsi és a rajnaplóban. Amit megbeszéltek az őrsgyűlésen, azt megismételték a rajfoglalkozásokon. Most több idő marad az őrsi összejövetelekre.

— Érdekesebb lett az őrsi munka — vette át a szót Zsédely Anikó. — Addig amíg az egész raj vállalta a társadalmi munkát, nehezen tudtuk leméri, hogy ki mit csinált. Akadályoztuk egymást, a lógósok is könnyen elbújhattak. Most kisebb közösség, az őrs dolgozik és nincs vita. Igazi versengés alakult ki az osztályokon belül az őrsök között. Még abban is vetélkedünk, hogy ki ad többet a másiknak. Ha ünnepelünk, akkor egyik őrs a rendező, a másik a vendég, s legközelebb fordítva. Így izgalmasabb.

— Az egész osztályt érintő ügyeket osztályfőnöki órán beszéljük meg — egészítette ki Turcsán Zsolt.

— Egy éve kezdtük a kísérletet — mondta Imhof János csapatvezető. — Menet közben rájöttünk, hogy kisdobos rajokra, legalább a második osztályban, szükség van. Ott ugyanis még nincs osztályközösség, s ezért fontosak a közös, a gyerekeket összekovácsoló rajfoglalkozások.

A másik — az 1-es számú — ácsi iskola sem akar lemaradni. Ott most fogtak egy új kísérletbe. Az őrsöket a szakkörök váltják föl, s a szakkörök rajba tömörülnek. Az elsődleges közösségek tehát a szakkörök lesznek. S ennek a „szakkör őrsnek" bármelyik úttörő — legyen ötödikes vagy akár nyolcadikos — tagja lehet.

Mindkét ácsi iskolában azonban eddig is jó, érdekes volt az úttörőélet. Vajon miért kell mégis kísérletezni, változtatni?

— Azért is, hogy még jobb legyen — mondta Rigó Mária, a komáromi járás úttörőelnöke. — De ők elsősorban a járás gyengébb vagy nehezebb körülmények közt dolgozó csapatainak segítenek.

A komáromi járásban sok az olyan kis település, ahonnét máshová, az összevont iskolákba járnak a gyerekek. Bábolnára például tizenegy helyről. Az iskolabuszok azonban nem várhatnak egyik nap a kisdobosokra, másnap az ötödikesekre vagy a hetedikesekre, mert ők éppen úttörőfoglalkozást tartanak. Utazzanak haza külön? Mivel? És télen a sötétben, hidegben, hóban?

Sokkal ésszerűbbnek látszik, ha csökkentik az iskolai összejöveteleket és otthon, a falujukban tartják az úttörőfoglalkozások többségét. Akár úgy is csinálhatják, ahogy ezt az ácsiak kimódolták és kipróbálták. Vagy másképp. A fontos, hogy jó legyen és minden résztvevő örömét lelje benne.

Szente Pál
Fotó: Wagner Margit

RECEPT NÉLKÜL

— Helyes, ha a nagy, az erős csapatok dolgozzák, kísérletezik ki az új formákat, módszereket. Őket ugyanis az esetleges kudarc sem rázkódtatja meg — mondta Haraszti István, a Magyar Úttörők Szövetsége titkára. — Ez természetesen nem jelenti azt, hogy a kisebb közösségek, akár az őrsök nem próbálkozhatnak új formákkal és új programok megvalósításával. Sőt, az a jó, ha ők is törik a fejüket. Nem kell engedély; csinálják. És ha jól csinálják, ha jól érzik magukat, akkor annak mindnyájan örülünk. Igen fontos az önkéntesség. Semmit sem ér az olyan program, amit kényszeríteni próbálnak a gyerekekre. Az a jó, ha a program a gyerekek ötleteiből áll össze és ők is szervezik, váltják valóra a felnőtt úttörővezetők segítségével. Nem véletlen, hogy az országos tanács csak a fő feladatokat, a fő irányt szabta meg, s nem utasít, hanem javasol, ajánl, kér. Minden őrs, raj, csapat maga döntse el, hogy az adott kereteken belül mit akar csinálni. Központi receptet nem adtunk, nem adhatunk, hiszen ott helyben ismerik mindennapi feladataikat és lehetőségeiket.

Meg kell próbálnunk többet segíteni azokon, akik — akár idehaza, akár külföldön — nehezebb körülmények között élnek, mint mi — olvashatjuk az idei úttörőév egyik fő feladataként az országos tanács ajánlásában. Hogy hogyan segítetek, az rajtatok múlik. Bizonyára lesznek, akik majd rendszeresen takarítanak az idős, egyedülálló embereknél. Mások bevásárolnak vagy főznek... Tételezzük fel azonban, hogy egyik-másik őrs már nem talál segítségre szoruló idős embert vagy nehéz sorsú családot. (A főleg fiatalok lakta új lakótelepeken ez előfordulhat.) Nos, akkor csináljanak mást, például vállaljanak védnökséget a játszóterek, a parkok felett, s még ezernyi lehetőség kínálkozik a hasznos munkálkodásra.

Mire fordítjátok az őszi munkáért kapott pénzt? Sportszereket vásároltok, kirándulásra költitek vagy befizetitek az úttörőszolidaritás számlájára? Ebben is nektek kell döntenetek!

A jó ötletek, a hasznos kezdeményezések előtt nem voltak és most sincsenek sorompók. S persze az sem szégyellnivaló, ha egymástól tanultok, mások tapasztalatait hasznosítjátok.

Kedves levelezőpartnereim! Két olyan kérdés van, amely a legtöbb levélíró gondja. Az egyik, s talán ez a fontosabb, valamiért mindig gondot okoz nektek, hogy néhány, általában négy-hat évvel idősebb fiúval „járhattok-e" vagy sem. Gondoljatok arra, hogy házasság esetén, a hagyományos felfogás szerint legalább öt évvel kell a menyasszonynak fiatalabbnak lennie. És ti mégis töprengtek. Bizonyára azért, mert megsejtitek, hogy itt a korkülönbség még valami mást jelent, mint házasulandó korban. Ez most még lényeges fejlődésbeli különbség, 18—19 éves fiúknak már természetes igényük a szexuális kapcsolat, 13—14 éves lányoknak viszonyt túlságosan korai, felesleges, tehát ártalmas. Járni lehet velük, társaságba és más közös programokra, de a „járás" ne jelentse a szexuális kapcsolatot. Míg ti, lányok fülig szerelmesek vagyok életetek első nagyfiújába, addig ők esetleg csak egy kellemes, helyes, könnyen irányítható — esetleg uralható — szexuális partnert látnak bennetek. Azt hiszem, ettől féltek, csak nem vagytok tudatában, s ezért fordultok hozzám kérdéseitekkel ilyen esetekben.

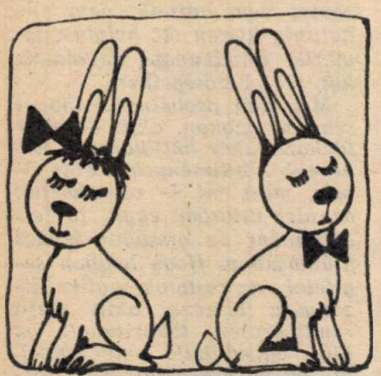

A másik, sokkal kevésbé lényeges, de benneteket mégis sokat foglalkoztató gondolat: szeret-e vajon? Hogyan mondjam meg neki? Hiszen ő olyan félénk! — Nos, miért kell ezt feltétlenül és haladéktalanul közölni a fiúval? Miért nem engedtek időt egy kapcsolat kibontakozásának? Miért nem hagyjátok, hogy a fiú a fiú szerepét eljátszhassa és legyőzve saját félszegségét, ő vallhassa meg nektek szerelmét? Talán ezt rontjátok el, ha ti tesztek vallomást, csak azért, hogy kicsikarjátok az övét. Eltolódnak a szerepek — olvastatok, hallottatok már női szerepről, férfiszerepről. Ti, lányok, gyakoroljátok inkább a női szerepet, úgyis elég nehéz azt megtanulni, még felnőtt korotokra is. Ne keverjétek a kettőt. És legyen több türelmetek. Hova siettek? Hova rohannátok, az öregségetek elébe? Miért nem éritek be 13—14 évesen az együtt járást a kézenfogva sétálás, néha csókolózás, szerelmes pillantások örömével? Vagy a valamin való közös munkálkodással, akár csak időtöltéssel? A nagy, megértéssel és harmóniával terhes, édes-bús hallgatásokkal, míg a természet vagy a zene élvezetében válik eggyé szerelmes gyereklelketek.

Végezetül, a „szemezés", amely leveleitekből kiolvashatóan igen fontos szerepet játszik. „Rám nézett hosszan, visszanéztem stb.". Nem baj, jó és kellemes, fogadjátok el, mint a korotoknak megfelelő szerelem kísérőjét.

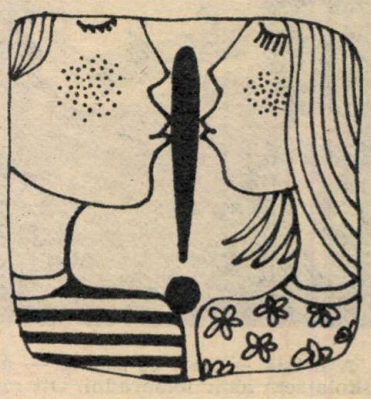

KORAI KÍVÁNCSISÁG — Azt kérdezitek, miért tartom korainak 13—14 éves korban a csókolózást. A csókolózás igen erős erotikus inger. Ebben a korban egy lány sem érett még a nemi kapcsolatra se testileg, se lelkileg. A ti korotokban az együtt járás akkor helyénvaló, ha a fiúval közösen szórakoztok, művelődtök, bővítitek ismereteiket és baráti körötöket.

UTOLSÓ REMÉNY — ÉS SOKAN MÁSOK — Kedves elkeseredett lányok, minden rangsorolásban vannak elsők és utolsók! Ha valakinek utolsóként jön meg a menzesze az osztályban, az nem jelenti azt, hogy az a lány nem ugyanolyan nő lesz, mint a többi.

MIT CSINÁLJAK? — ÉS TÁRSAI — A 10—15 napig tartó vérzés, illetve, a kéthetenként jelentkező menstruáció olyan tünet, amelyel célszerű gyermeknőgyógyászhoz fordulni. (A körzeti orvosi rendelőben meg tudják mondani, hogy hol működik legközelebb.) Elképzelhető, hogy a tünet mögött lelki problémák állnak, például szorongás. Ilyen esetekben a legokosabb orvoshoz fordulni, főként ha a tünet már két-három éve tart!

MARIANN — Azt kéred, nyomozzam ki annak a fiúnak a nevét, címét, akit egyszer láttál a Vidám Parkban. Ha tudnám a címét, akkor se írnám meg, mert az a véleményem, hogy a kezdeményezés a fiúk dolga. A fiúk nőideálja még mindig az olyan lány, akiért meg kell küzdeni! Szomorúan olvasom a lányok levelében, hogy némelyik addig zaklatja a fiút, amíg az durván üzeni valamelyik röhögő haverjával, hogy „kopj le, kisanyám" — és sajnos, a lányok még ezekből sem tanulnak. Jó lenne egy kis visszavonulót fújni, lányok!

BIZALOMMAL FORDULOK ÖNHÖZ — Vesebeteg nők is szülhetnek gyereket. A vesebeteg terheseknél azonban nagyon fontos az állandó orvosi ellenőrzés. Így hát ne gyötörd magad amiatt, mert úgy hallottad, nem lehet majd gyereked, élvezd az ifjúságodat, hogy kiegyensúlyozott, boldog felnőtt lehessen majd belőled, aki szeretettel, türelemmel és okosan neveli gyermekét!

MEGMONDANÁM, DE HOGY? — Mármint édesanyádnak, hogy szerelmes vagy. Édesanyád ismeri a benned kavargó érzéseket, ő is átélte, nem is olyan régen. A bizalmas viszonyt elsősorban te kezdeményezheted! Meg kell teremtened a lehetőséget, hogy kettesben maradjatok, a jó hangulatot, hogy legyen kedve meghallgatni, és hogy neked is legyen kedved egy izgalmas, hosszú beszélgetésre. (Esetleg be lehet vezetni valami műsoron kívül figyelmességgel — kérés nélkül megtehetsz valamit, amivel könnyítesz a munkáján, s így mindjárt felszabadul egy kis ideje is!) Hidd el, minden anya büszke rá, ha a lánya tetszik a fiúknak, és minden anya együttérzőn, izgatottan figyeli a lánya szerelmi „románcát". Ha beavatod a bizalmadba, valószínűleg könnyebben elenged, mert tudja, hányadán áll veled, tájékoztatod a randevú alakulásáról, kéred, meghallgatod a véleményét — így kevésbé aggódik érted, mintha csak találgat, hogy kivel lehetsz éppen, hol és mit csinálsz! Szedd csak összse a bátorságodat, majd meglátod, hogy édesanyád legalább úgy várja ezt a beszélgetést, mint te!

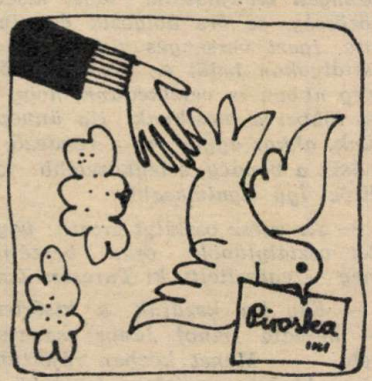

PIROSKA KETTŐ — Három hónapja várod, hogy Piroska írjon neked. Te miért nem írsz neki? Ha én Piroska lennék, akkor biztosan nem írnék neked, hanem megvárnám,

BIZALOM DOKTORNŐ

DR. LUX ELVIRA PSZICHOLÓGUS ROVATA

hogy te írj először, azután, hogy hazautaztunk az üdülőből, hiszen te vagy a fiú neked kell megtenned az első lépéseket, hogy a kapcsolat megszülessen, vagyis, hogy fennmaradjon. Hátha Piroska is írt már nekem és azt panaszolja, hogy te nem jelentkezel? Szedd össze a bátorságodat és írj neki egy kedves levelet — ha várja még, akkor válaszolni fog, ha meg nem, akkor is örülni fog levelednek!

EGY REMÉNYKEDŐ LÁNY — A másodunokatestvér elég távoli rokon, nem kell aggódnod, hogy a gyermekeitek károsodnának a rokonság miatt. Tizenöt éves vagy, valószínűleg először szerelmes — elég ritka eset, hogy egy lány az első szerelméhez menjen férjhez. Épp ezért, kár lenne most elrontani a szép kamasz-szerelmet azzal, hogy olyasmin rágódsz, ami még szinte fényévnyi távolságra van. A házasság, a gyerekszülés problémájával ráérsz még foglalkozni!

CSABA, LACI — ÉS MÉG SOK LÁNYNAK! — 13—14—15 évesen az ember nagyon szeretne már szerelmes lenni, és ha egyszer csak meglát egy fiút, aki kicsit hasonlít az elképzelt ideálhoz, akkor úgy érzi, megvan az igazi! Előfordul, hogy másnap meglát valaki mást, és az a fiú is hasonlít egy kicsit az álomlovaghoz — azután jön a probléma, melyiket is szeresse? Kedves lányok, én nem tudom eldönteni, hogy melyik az igazi! Sőt, senki nem tudja eldönteni. Egyet viszont elárulhatok nektek: ha valóban megismerkedtek az igazival, akkor már nem lesznek kétségeitek. Pontosan érezni fogjátok, hogy eljött végre a szerelem, amiről olyan régóta ábrándoztok már! És akkor meg fogjátok érteni, hogy se Csabát, se Lacit nem szerettétek, legfeljebb tetszett rajtuk valami. Mert ha az ember szerelmes, akkor a szeretett lény „minden lényeget betölt", fel sem merül már az a kérdés, hogy egy másikat kéne szeretni, nem is marad hely,, idő, energia senki másra, csak rá!

SEGÍTSÉGET KÉREK! — Sok-sok lány küszködik felesleges szőrszálakkal kinek az arcán, kinek a lábán jelennek meg nem kívánt szőrök. TILOS HÁZILAG KEZELNI! Sajnos, a szőrnövekedést csak serkenti a szakszerűtlen beavatkozás. Tessék kozmetikushoz fordulni! Lehet, hogy a kozmetikus azt tanácsolja, várj még egy-két évet, és csak akkor kezdd gyantáztatni, szőkíttetni a szőrszálakat. Fogadd meg a tanácsát, hisz a te érdekedben teszi! Semmilyen csodaszerrel ne kísérletezz otthon, nem éri meg!

KATI — Többször is írtunk már a problémádról. Tizennégy éves lány örüljön, ha a huszonnégy éves fiú, akivel eddig levelezett, nem ír többet! Teendő: nincs. Legalábbis egyelőre, ha szerelmes vagy belé, elfelejteni úgysem tudod addig, míg egy ennél megfelelőbb kapcsolat, egy új fiú, aki mondjuk két-három évvel idősebb nálad, el nem homályosítja a képét!

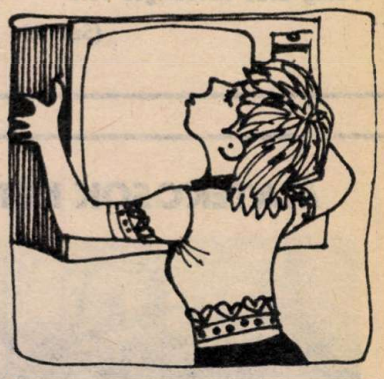

FORRÓ DRÓT — Szerelmes vagy egy tévériporterbe, és szeretnél megismerkedni vele, ehhez kéred a tanácsomat. Sajnos, nem tudok ebben segíteni. Gyakran fordul elő a te korodban, hogy valami híres emberbe szeretnek bele a lányok — ábrándoznak róla, autogramért, fényképért írnak neki, aztán előbb-utóbbi kiheverik ezt a szerelmet. Rendszerint akkor, mikor egy kamaszfiú költözik a szívükbe, nem elérhetetlenül, hanem karnyújtásnyira, ugyan nem olyan a stílusa, mint a sztárnak a képernyőn vagy a mozivásznon, viszont mennyivel jobb azt hallani, hogy téged szeret, hogy veled szeretne járni! A lányomnak sem tudtam segíteni mikor tizenöt évvel ezelőtt rendszeresen sírva fakadt a szerelemtől, ha Zorán hangját meghallotta a rádióban. Mindig meghallgattam, hogy áradozik róla, szívesen megnéztem a fényképgyűjteményét, örültem, ha kapott autogramot. Aztán kinőtte ő is, mint a többi kamaszlány.

ZSIBONGÓ

TÜSKE

A fiú grimaszolt, az osztály nevetett. Először még a tanár is megmosolyogta, de amikor már sok volt a móka, csöndet intett. Mert ez sem használt, megrótta a fiút. Amikor a tanár hátat fordított, ő sírást imitált és torz fintort vágott. Többen felnevettek.

A fiú azt hitte, hogy jópofa. Pedig csak nevetséges volt.

(Szente)

A PAJTÁS–FUTÁS NYERTESEI

A budapesti, XI. kerületi Menyecske utcai általános iskola tanárai és tanulói már tervezgetnek, hogy mit is vesznek majd azért a tízezer forintos vásárlási utalványért, amelyet a KISZ Budapesti Bizottsága ajánlott fel annak az iskolának, amely a legtöbb diákot állítja rajthoz a Pajtás-futáson. A Menyecske utcaiaknak a tavalyihoz hasonlóan, most sem volt vetélytársuk, hiszen ezerkétszázan indultak a versenyen. A megérdemelt jutalmat a Pajtás szerkesztőségében vették át.

MATEKOSOK KÉT KERÉKEN

Két napon át tekerték a pedált a nyíregyházi kilences számú általános iskola TIT matematikus körének tagjai, hogy azután elmondhassák: megjárták a híres Tokajt. Még a rádióadó tornyához is felkapaszkodtak a legkitartóbbak. A kirándulás költségeit farsangi lottószelvények „kibocsátásával fedezték": nem hiába matematikusok, nemcsak a lábuk van a helyén, tudnak gazdálkodni is.

A budapesti Planetáriumban 4—7. osztályosoknak szeptember 29-én 12 órakor, 30-án 13 órakor, október 4-én 14 órakor, a nyolcadikosoknak, az elsős és másodikos gimnazistáknak, a szakközépiskolásoknak és a szakmunkástanulóknak szeptember 29-én 10 órakor, 30-án 14 órakor, október 4-én 10 és 12 órakor tartanak előadásokat. Az érdeklődők szeptember 29-én 14 órakor Az időmérés története, 16 órakor a Naptárunk története, 30-án 16 és 18 órakor A Világegyetem hangjai című programokon vehetnek részt.

AZ ÉN PORTRÉM

A Budafoki MTE-ben atlétizálok, kedvenc távom a négyszáz és hatszáz méteres síkfutás. Legfőbb erényem a szívósság, ezért kedvelem a középtávokat a legjobban. Itt azért taktikázni is lehet. Nyolcadikos vagyok, Tarcsányi Krisztinának hívnak. Remélem, a nevemet egyszer majd megismeri az egész atlétavilág. A legtöbb korombeli versenyző nem szeret edzeni, pedig ebben a sportágban a szorgalom, a kitartó munka nagyon fontos. Nyertem már aranyérmet mind a két távon, a Rózsakerti általános iskola csapatával első helyezést értünk el az úttörő olimpia budapesti döntőjében. Közeledik a pályaválasztás ideje, még nem tudom, hogy mi leszek. Gondolkodtam már a nyelvtagozatos gimnáziumon is, mivel kedvenc tantárgyam az orosz, de azt hiszem, hogy végül valamelyik szakközépiskolába adom be majd a jelentkezési lapomat.

EGY KÉP — EGY MONDAT

Egyszerű is, bonyolult is, de hogy nem indul el, az biztos.

BEVETÉS ELŐTT

Munkásőr szakalegységet alakítottak — egy évvel ezelőtt — a pétfürdői iskola úttörőgárdistái. Segítséget a várpalotai munkásőrzászlóalj péti szakaszától kapnak. A gyerekek a kiképzési tervük alapján megismerkedtek a munkásőrség fegyverzetével, híradó eszközeivel, s ízelítőt kaptak tereptanból és karhatalmi harcászatból. Nemrégiben részt vehettek — természetesen a figyelőállásból szemlélőként — a lövészeten.

„Ha ilyen ütemben növelik a tananyagot, kénytelen leszek harmadik kezet is — növeszteni."

A PARLAMENTER

Hetven éve, 1913. október 4-én született Steinmetz Miklós szovjet katonatiszt. Részt vett a spanyol polgárháborúban. A II. világháborúban Budapest ostroma előtt a szovjet csapatok parancsnokságának parancsnokságához indult, hogy átadja a város megkímélésének feltételeit tartalmazó ultimátumot. A fasiszták — megszegve a parlamenterekre vonatkozó nemzetközi jogszabályokat — Steinmetz kapitányt Budapest határánál orvul lelőtték

ZSIBONGÓ

VILÁGLÁTÓ

A FEGYVERKEZÉS VESZÉLYEI

A TERRORIZMUS CÉLJA

Meghökkentően szomorú jövőt sejtet ez a maga nemében különleges fotó. Lehet, hogy ilyen védőruhában kell sportolnunk, élnünk majd a szennyezett Földön?

A nyári hónapok, amelyek számotokra, diákok számára a pihenést, az üdülést, a felkészülést jelentik az elkövetkezendő tanévre, általában a nemzetközi diplomáciai életben is amolyan uborkaszezonnak számítanak. Általában — mondom, — mert ezt az évet nyugodt szívvel sorolhatjuk a kivételek közé. Hiszen az elmúlt három hónap alatt „gőzerővel" dolgoztak Madridban a 35 ország képviselői, hogy mindenki számára elfogadható megállapodást dolgozzanak ki az európai együttműködés és biztonság jövőjét szavatoló elvekről. Ezzel szorosan összefüggenek azok az új szovjet leszerelési javaslatok, melyeket ugyancsak a nyári időszak alatt hoztak nyilvánosságra, megkönnyítendő az e hónapban Genfben folytatódó leszerelési tárgyalások további menetét.

A diplomáciai erőfeszítéseket azonban háttérbe szorították azok a harci cselekmények, melyek a Közel-Keleten — Irak és Irán háborújában —, illetve Libanonban történtek, valamint az a nagyszabású amerikai hadgyakorlat-sorozat, amely Nicaragua partjainál kezdődött, a sandinista kormányzat megszarolására. S végül, de nem utolsó sorban ide kívánkoznak azok a kormányellenes tüntetések, amelyek a Chilében tíz éve véres puccsal hatalomra került Pinochet-diktatúra létét veszélyeztetik.

Egyszóval a nemzetközi politikában nem volt holtszezon, s erre gondolva számítunk újabb kérdéseitekre és leveleitekre. Tartozunk azonban egy magyarázattal: több levélíró kifogásolta, hogy kérdésére nem kapott személyére címzett választ. Az ok: a rovat terjedelme meghatározza a megválaszolható levelek számát. Másrészt a válaszcsokrokban több hasonló tartalmú kérdésre is válaszolunk egyszerre.

A kérdések között továbbra is a fegyverkezés, egy esetleges háború lehetősége áll az élen. Miután a témáról már több korábbi számunkban is olvashattatok, így azt most egy másik oldalról közelítjük meg. **Baranyi Tamás Szentistvánról, a Dózsa út 1-ből azt kérdezte, vajon a fegyverkezés befolyásolja-e a természet, a növény- és az állatvilág fejlődését, sorsát.**

A természet, környezetünk védelme a huszadik század utolsó harmadában az emberiség egyik legsúlyosabb, így is mondhatnánk, létfontosságú kérdésévé vált. Az ipari fejlődés, a technológiák tökéletesedése során egyre több mérgező hulladék kerül a természetbe, s a nyersanyagkészletek szűkössé válása mind kockázatosabb vállalkozásokba kergeti a haszonelvre épülő tőkés mammutvállalatokat. Mindez a kár azonban szinte elenyésző ahhoz képest, ami a fegyverkezési hajsza során kifejlesztett új katonai eszközök, illetve új fegyverek használata során keletkezik.

A legnagyobb veszélyt természetesen azok a nukleáris fegyverek jelentik, melyeknek nem csupán a kipróbálásukkor kifejtett mérhetetlen pusztító hatásuk rombolja az élővilágot, hanem az a sugárzás is, amely a robbanást követően még évekig elraktározódik a környezetben. A világ haladó közvéleménye ezért is tesz meg mindent azért, hogy e fegyverfajtákkal ne folytassanak további kutató-kísérleti robbantásokat.

A pusztítás nem csupán a Föld felszínét veszélyezteti, hanem a tengerek mélyét is, ahová egyes nyugati hatalmak már nem használatos mérgező, illetve hulladék hasadóanyagokkal töltött tartályokat eresztettek le, temettek el. Az elmúlt években számos esetben kiderült, hogy a szivárgó tartályok miatt helyrehozhatatlanul károsodott a tenger élővilága.

A levegő tisztaságát is mind jobban óvni kell. A mérgező harci gázok gyártása és az óhatatlanul előforduló balesetek során is jó néhány tragikus esemény történt már. S legvégül szólni kell tágabb környezetünkről, a világűrről is, amelyet immáron szintén szennyezés veszélye fenyeget. Az amerikai stratégák terveiben egy új, fantasztikusnak

Egy amatőr fotós egyedülálló felvétele 1971-ből, a „Vörös brigádok" egyik akciójáról

A terroristák célja pusztán az ölés, a pusztítás, a rombolás. Nyomukban fájdalmak és romok maradnak

A véres akciók ártanak a haladó erőknek, akadályozzák a valódi társadalmi változásokért indított küzdelem sikerét

tűnő űrháború lehetősége is szerepel.

Az előző témához kapcsolódik Katzer Katalin kérdése Budapestről, a Lázár u. 11-ből, aki azt szeretné tudni, mi lehet az amerikai elnökválasztás eredményének következménye.

Először is egy tévhitet szeretnék eloszlatni. Az amerikai elnökválasztások sajátsága: annak ellenére, hogy több párt is indul, gyakorlatilag mindig a két nagy párt — a republikánusok (Reagan is az) vagy a demokraták (pl. Kennedy) — jelöltje győz. Az ok egyszerű: a két párt képviseli lényegében az Egyesült Államok legerősebb pénzügyi csoportjainak érdekeit, s mint ilyenek — eltérésekkel persze —, de lényegében ugyanazokat a célokat és érdekeket tartják szem előtt. Egy amerikai újságíró csipkelődve így fogalmazott: az egyszerű amerikai állampolgár számára egyetlen választási lehetőség van: a „nekem teljesen mindegy".

Azok a belpolitikai, gazdaságpolitikai, illetve kül- és katonapolitikai körülmények, melyek között az országot irányítani kell, lényegében előre megszabják egy-egy elnöki periódus alapvető irányát. Túlzott optimizmus lenne tehát arra számítani, hogy egy esetleges változás az amerikai kormányzat élén, alapvetően más irányba terelhetné például a Szovjetunió és az Egyesült Államok viszonyát vagy megváltoztatná az amerikai erőfölény kialakítását célzó politikát.

Napjainkban tragikusan aktuális problémáról, a terrorizmus gyökereiről kérdezett Kis László Budapestről, a Bíró utca 12-ből.

A terrorizmus fogalmát nehéz meghatározni. Politikai beállítottságtól függően szinte mindenki mást ért rajta. Izrael és az Egyesült Államok terroristáknak tartja például a nemzeti jogaikért küzdő palesztinokat, s a közép- és dél-amerikai jobboldali rezsimek ugyancsak e szóval illetik az ellenük harcoló hazafiakat, baloldali gerillákat. Sőt, az Egyesült Államok kormányzata odáig ment, hogy a Szovjetunióra sütötte rá a nemzetközi terrorizmus bélyegét, mondván, hogy Moszkva segítséget nyújt a törvényes kormányzatok (Washingtonban ezek közé sorolják Pinochet Chiléjét, a salvadori rezsimet, a dél-afrikai fajüldöző rendszert) ellen harcoló csoportoknak.

Láthatóan a fogalomra már sok mindent ráaggattak, ami nem oda tartozik. A mi politikai szóhasználatunkban terroristáknak azokat a fegyvereseket tartjuk, akik — mint például a Vörös Brigádok Olaszországban, az ETA baszk szervezet Spanyolországban és az IRA Észak-Írországban — jogos vagy jogtalan történelmi tartozásukat, az államrenddel szembeni követeléseiket ily módon próbálják valóra váltani. Ezek a csoportok alapvetően abban különböznek a jogos és igazságos fegyveres harcot folytató hazafiaktól, hogy akcióik célja tulajdonképpen nem más, mint az esztelen — bosszúvágyból eredő, céltalan és alapvető társadalmi változásokat nem kívánó — pusztítás, gyilkolás. Ezek a szervezetek nagyon gyakran baloldali köntösben jelennek meg, de forradalmi jelszavaik mögött csupán demagógia rejlik. Minden véres akciójuk ezért árt a haladó erőknek, akadályozza a valódi társadalmi változásokért indított küzdelem sikerét.

Nagy Csaba

A nyugati országokban gyakorta keverednek tűzharcba a rendőrök a terroristákkal
(Fotók: National Geographic és Stern)

MI TÖRTÉNT PÁKOZDNÁL?

Tudod-e, mit ünneplünk szeptember 29-én? Bizonyára tudod: a fegyveres erők napját. De azzal vajon tisztában vagy-e: miért e napra esett a választás? Valójában mi is történt 1848. szeptember 29-én? Nemeskürty István: Kik érted haltak szent Világszabadság című könyvét vettük elő az emlékezéshez. S megkerestük a szerzőt, hogy mondja el nekünk a pákozdi csata történetét

1848. szeptember 28-án egy civil ruhás férfi sétál Pest székesfőváros utcáin. A budai várbeli Fortuna vendégfogadóban száll meg, onnan bérkocsit fogadva *Batthyány Lajos* volt miniszterelnök lakására hajtat. Majd *Majláth György* lakására megy, két óra múltán dolgavégezetlenül visszaindul Budára. Pestről jövet azonban *Bakó* tizedes, a 34-es gyalogezred katonája felismeri és letartóztatja, hogy a képviselőházba vigye. A hajóhíd felénél azonban tömeg állítja meg őket. Szitkok és fenyegető tumultus közepette *Kolosy* joghallgató karddal reá sújt, mire többen rátámadnak, s több késszúrással megölik.

Kolosy véres karddal ront be a képviselőházba, és közli: megölték *Lamberg* altábornagyot.

A szerencsétlen, véres mészárlás híre nem jut el Pákozdra. Alighanem szerencsére, mert a gyilkosság végzetes hatással lehetett volna az elkövetkező napok eseményeire.

Másnap, 1848. szeptember 29-én felsorakozik egymással szemben *Moga* cs. (császári) kir. (királyi) altábornagy tízezer és *Jellačić* cs. kir. altábornagy huszonöt-harmincezer főnyi serege.

Eldördülnek az első lövések.

Ez az első eset, hogy császári királyi csapatok állnak szemben — császári királyi csapatokkal.

(— Újra és újra olvasva könyvének e részét, szinte valószerűtlennek tűnik a kép: egy azonos hadsereg két serege — ugyanabban az egyenruhában — farkasszemet néz egymással...:

Nemeskürty István, történész-író:

— Nemcsak a kívülálló láthatja így, még a szakembert is megdöbbenti a felismerés: akkor, ott, a pákozdi csatatéren nem két ellenséges sereg állt szemben egymással, hanem ugyanazon uralkodó ugyanazon hada! Magát a sereg egyik részét vezető Jellačić bánt lepte meg leginkább a dolog. Ő a Bécsből kapott utasítás után valamiféle gyülevész hadra számított, s természetesen könnyű győzelemre. S mintha saját tükörképével találta volna magát szembe. A Moga altábornagy vezette sereg éppúgy cs. kir. had volt, mint az övé, csakhogy ezek a katonák a magyar főváros védelmére rendeltettek. Jellačićék pedig a lázongó magyar főváros ellen...

— *Az utókor szemszögéből kicsit zavarosnak, ellentmondásosnak tűnik a helyzet.*

— Nemcsak az utókornak az! Az volt a benne élőknek is, a cs. kir. hadsereg vezetőinek, katonáinak. Egy hadsereg, amelynek két része

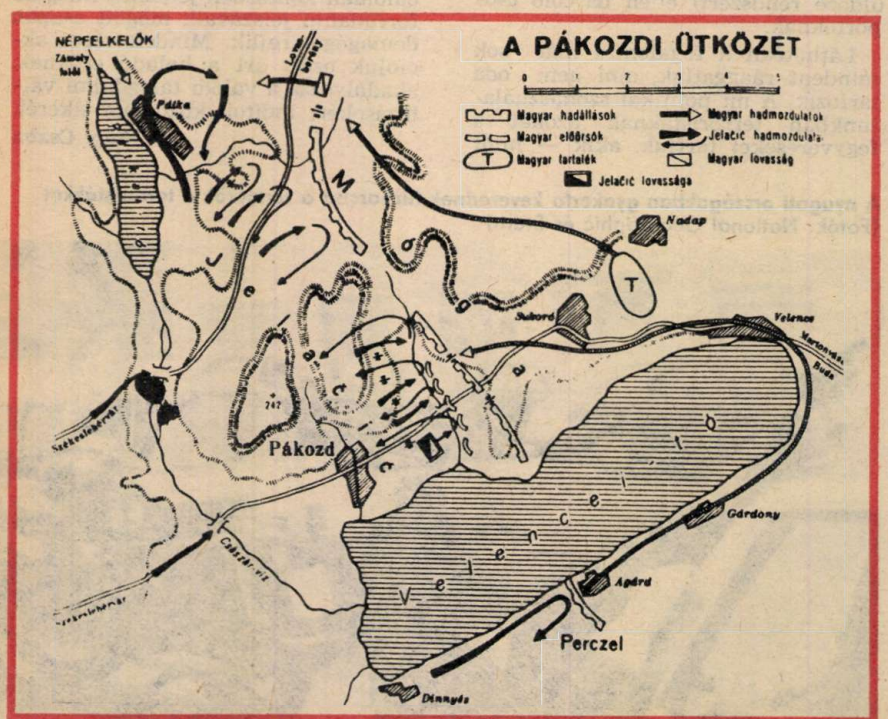

A pákozdi csata volt a kezdet. Képünkön a tápióbicskei ütközet, 1849. április 4. (Than Mór festménye)

Mészáros Lázár honvéd altábornagy, hadügyminiszter, akadémikus, akinek álma valóra vált

egyazon uralkodó parancsára néz szembe egymással... Mindebben benne volt a Habsburg-ház kapkodása, amellyel azokban az időkben hibát hibára halmoztak. Emögött pedig nem állt egyéb, mint az uralkodóház széthúzása. Legalább három pártot tudunk felsorolni az udvaron belül, akik természetesen a maguk malmára akarták hajtani a vizet. Így egy részük Jellačić erővonalát támogatta, a másik Pestre küldte a békésebb Lamberg grófot. S ugyancsak bécsi mesterkedés állt a már május óta tartó délvidéki betörések mögött. *Kiss Ernő*, későbbi vértanú, jelentette az udvarnak, hogy a török martalócok ruhájuk alatt cs. kir. uniformist viselnek. Ezek az ellentmondások még az egyébként császárhű katonákat is elbizonytalanították. Egyébként is az uralkodó parancsa és neki tett esküjük — mindaddig, amíg újabb parancsok nem jönnek, mint ahogy jöttek — Magyarország szolgálatára kötelezte őket. És ezek a katonák hűségesek voltak uralkodójukhoz.)

Áll tehát az egyazon sereg két csapata a pákozdi csatatéren. *Kempen* tábornok — Jellačić seregéből — parlamentereket küld *Iványka* őrnagyhoz. A tárgyalásokon a tábornok így szólt az őrnagyhoz, egyik cs. kir tiszt a másikhoz:

— *Most látom, hogy a magyar nemzet áll ellenünk fegyverben, s hogy a királyi hadsereg rendes csapatai állnak a soraikban.*

(— Voltaképpen milyen hadsereg is volt ez a magyar hadsereg?

— Jó okunk van azt vallani: a világ első internacionalista hadserege. Igaz, akkoriban még nem így fogalmazták meg, de nekünk, az utókornak így kell felfognunk. Hiszen hány nemzet fiai harcoltak abban a seregben! Lengyelek, németek, szlovákok, franciák..., és magyarok, természetesen. A későbbi aradi vértanúk jó része sem magyar származású volt. Bár tetteik elhomályosították származásukat, ezek a katonák megtanulták, nem az egyenruha számít, hanem az ügy szolgálata.

— *Ez az ügy pedig a Petőfi Sándor megénekelte Világszabadság volt.*

— Úgy van. De nemcsak a költő használta mámoros pillanataiban ezt a kifejezést, hanem a volt cs. kir. tábornokok száraz hadparancsaikban is. S valóban: amikor már minden függetlenségi harc elbukott, egyedül mi képviseltük a népek szemében a világszabadságot. És még egy bizonyíték: a magyar forradalom és szabadságharc nem egy katonája később újabb harcok részese lett, és valamennyien jó ügyet szolgáltak. A kubai szabadságharc legelső hőse és vértanúja egy honvéd alezredes volt: *Prágay János, Klapka* tábornok hadsegéde, aki 1851-ben azért szállt hajóra, hogy a kubai nép felszabadításáért harcolhasson.)

A csata nem volt véres. Szerencsére, nem is volt igazi csata. Magyar részről hét halott maradt a csatatéren, a császáriak részéről talán negyven. Jellačić beszüntette a tüzet és fegyverszünetet kért.

(— Mi történt voltaképpen Pákozdnál?

— Katonai szempontból nézve — semmi. Politikailag és a történész szemével azonban: minden. Valójában ebben az „állóháborúban" rejtezik a későbbi győzelmek záloga. A pákozdi szembenállás az ország egységességének az első bizonyítéka. S amikor minden szeptember 29-én ünnepelünk, nem kevesebb előtt tisztelgünk, mint *Mészáros Lázár* akkori hadügyminiszter megvalósult álma előtt. Megszületett a független magyar hadsereg.)*

Lejegyezte: Major Árvácska

Az első magyar győzelem: a pákozdi csata

»PARANCSNOK-KÉPZŐ«

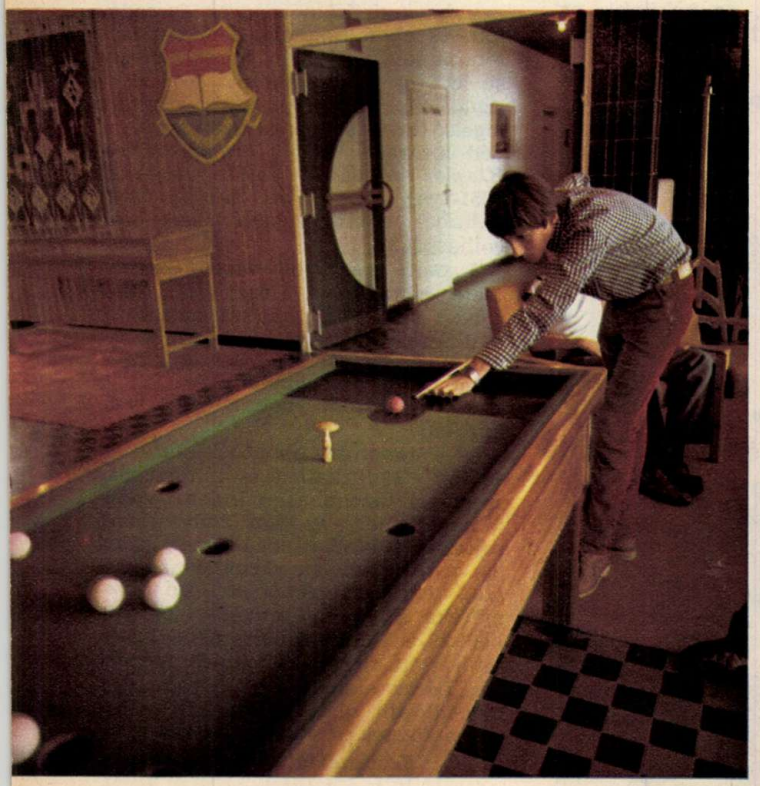

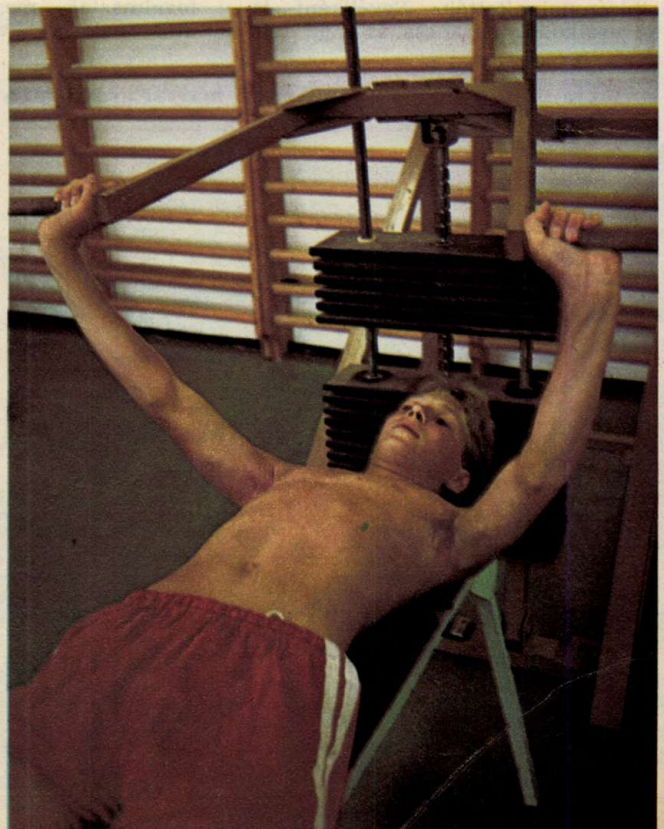

Vannak rajparancsnokok, vannak ügyeletesek, de mégsem laktanya ez. A hallgatók csak a nyári táborozásokon ismerkedhetnek a fegyverekkel, itt más feladatot kaptak. Tanulniuk kell, akár a többi szakközépiskolásnak vagy gimnáziumba járó diáknak

A tatai 3. számú katonai kollégiumban ugyanúgy kezdődik a tanév, mint az ország bármely középiskolájában. A másodikosok, a harmadikosok, a negyedikesek magabiztosan mozognak a modern, csupa üveg, csupa beton épület folyosóin, helyiségeiben. Minden mozdulatukon, mondatukon érezni: ők otthon vannak. Az elsősök még nem. Bár megszokták már a reggel hat órai ébresztőt, a szigorú szobarendet, a takarítást, de azt, hogy ilyen sokáig távol legyenek a szülői háztól, még nem. Délután két óra van, épp most érkezett meg a kétszázötven hallgató a tatai Eötvös József Gimnáziumból. A kollégium emblémás autóbusza viszi és hozza őket mindennap.

„MÁSKÉPP NÉZNEK RÁM"

Puha Károly a biliárdasztalnál áll. Nem játszik, csak nézi a csatát. Néha-néha vadonatúj Lee-farmerjára pillant, igazít rajta valamit. A nadrágot itt kapta, a csíkos inggel és a sportos, világosbarna cipővel együtt. Mióta itt van, tulajdonképpen csak üdítőre vagy édességre költött. A ruhát, a tankönyveket, a füzeteket, a tollakat mind ingyen biztosítja hallgatóinak a kollégium.

— Örülök, hogy fölvettek — meséli Károly. — Nagyon izgultam, mert úgy hallottam, hogy kétszeres a túljelentkezés. Három tesztlapot kellett kitöltenünk, tele nehezebbnél nehezebb feladatokkal. Már jóval a nyolcadik előtt döntöttem: ide fogok jelentkezni. A szüleim is bátorítottak, azt mondták: nehéz a tisztek pályája, de szép. Én is azt hiszem, aki az ország békéjére vigyáz, arra másképp néznek az emberek. Úgy gondoltam, repülőgépmérnök leszek. Sokat ábrándoztam, láttam magamat, amint ott sürgölődöm egy hatalmas katonai gép fedézetén, dübörögnek a hajtóművek, alattunk felhők úsznak, felettünk kék az ég... Ez egyelőre csak álom. A megvalósításáért sokat kell majd hajtani, mert úgy mondják az idősebbek, az „Eötvös" nagyon erős iskola.

Híre van a kollégiumnak is. A nyolcadikosok tudják, hogy akit ide felvesznek, azt tulajdonképpen már a főiskolára is felvették. Az érettségizett hallgatók ugyanis automatikusan folytathatják tanulmányaikat valamelyik katonai főiskolán. Ha nagyon szorgalmasak, egyetemre, külföldre is mehetnek. Ez biztonságot jelent. A tisztek munkája nagyon fontos, hiszen a bonyolult technikai szerkezetek, fegyverek mellett még bonyolultabb „konstrukciókkal", emberekkel is foglalkozniuk kell. Tíz, húsz, száz, ezer, sőt, lehet, később még több katonának is parancsolni fognak, de nemcsak a parancsnokaik, lehet, hogy a példaképeik is lesznek, és felelősséggel tartoznak értük.

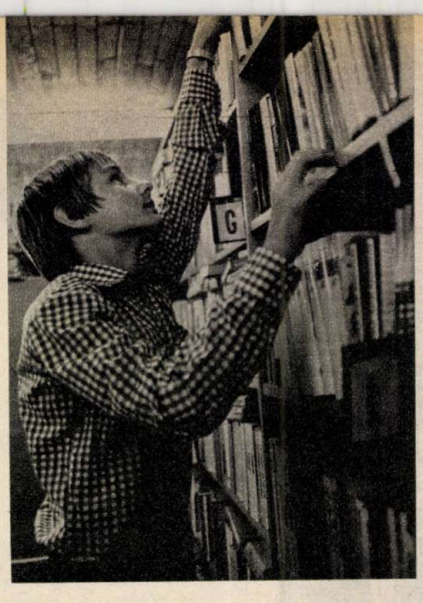

Kalmár László alezredes, a kollégium parancsnoka. Huszonöt éve hivatásos tiszt, sok beosztása volt már, de a jelenlegit szereti a legjobban. Alig várja már, hogy eléje álljanak azok a végzett hadnagyok, főhadnagyok, akik valamikor itt, a kollégium falai között kezdték meg pályafutásukat.

„A KATONA ÁLMÁBAN IS KATONA"

Remsei Sándor harmadikos, ő a kollégium KISZ-titkára. Előbb rendbe teszi az egyenruháját, majd végigkísér bennünket az épületen. Megnézzük a modellezők, a rádióamatőrök, a fotósok szakköri szobáit, bepillantunk a könyvtárba, a moziterembe, és végül kisétálunk a gyönyörű füves pályák felé. Sándor szereti a sportot, de ritkán jár ki ide, az „önvédelmi" szakkör fészke ugyanis a kondícióterem.

— Abáról jöttem, a szüleim pedagógusok — kezdi a KISZ-titkár. — Először le akartak beszélni a katonai pályáról, de nem sikerült nekik, sőt, a végén teljességgel meg is értettek engem. Nem vitatkoztunk sokat. Ők gyerekekkel foglalkoznak, fontos feladat, ezt bízta rájuk az ország. Éjjel-nappal ebben élnek, mást nem is tudnának már csinálni. Így van ezzel a tiszt is. Itt nem lehet délután négy órakor letenni a szerszámot vagy a tollat, a katona álmában is katona. Feladat ez is, olyan, mint a pedagógusoké, teljes embert kíván. Nem munka, hanem hivatás. Otthon megbeszéltük a dolgot, s már az öcsém is itt tanul, elsős, valahol ott barátkozik most a klubban a többiekkel...

Sinkovics Ferenc
Fotó: Karasz Lajos

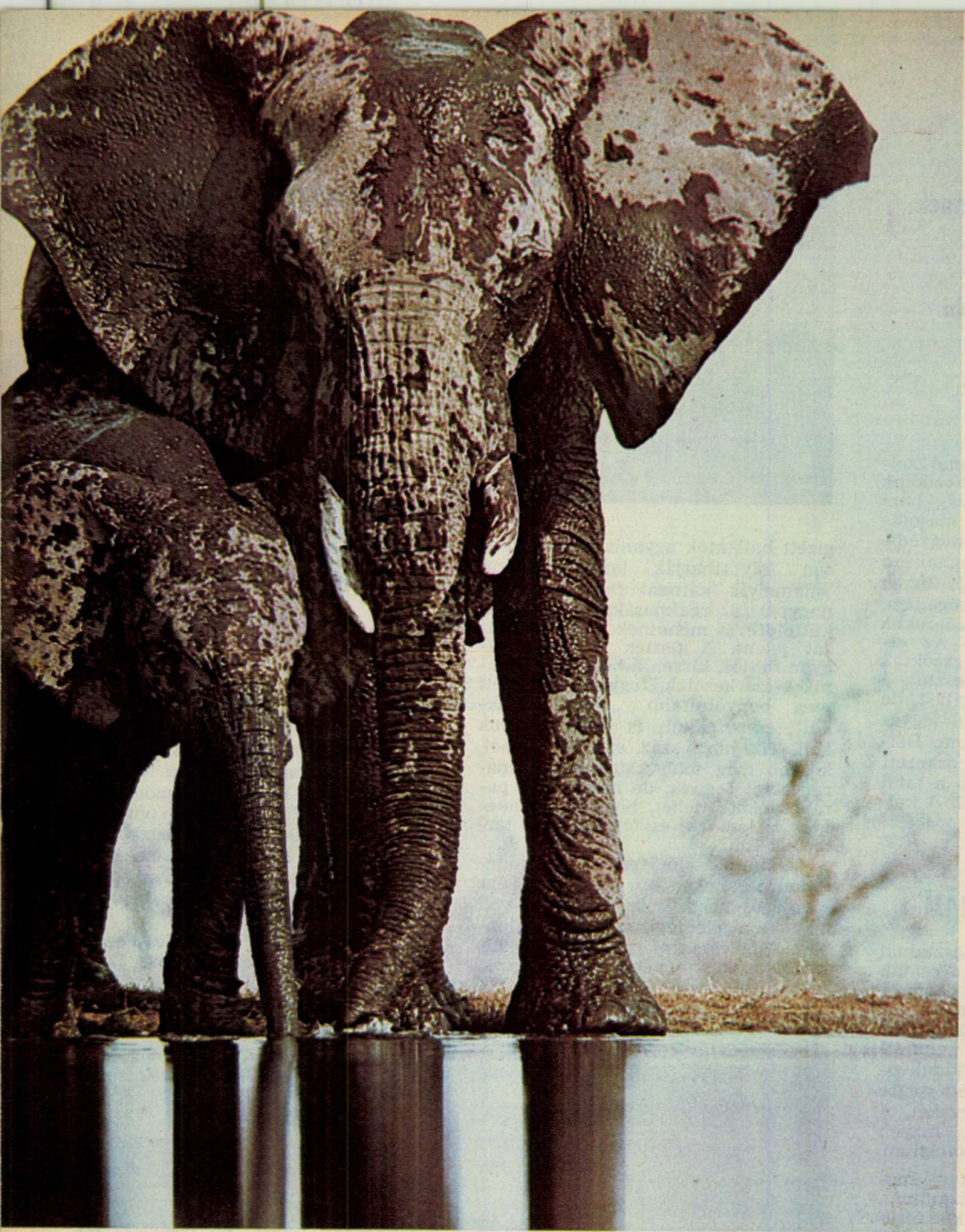

KADT „ÉDEN"

Az afrikai élővilág, elsősorban az állatok életével foglalkozó tudósok azt szokták mondani, hogy ezen a földrészen sok csodálatos rezervátum, nemzeti park van, de egyik sem olyan nagyszerű, mint a namibiai Etosha-mocsár környékén fekvő. Ez az állatvilág „édenkertje", hangoztatják egyesek, ami annyit jelent, ha az éden kifejezés bibliai eredetére gondolunk, hogy itt az élet roppant kellemes, zavartalan, a boldogság felhőtlen.

KÖLTŐI ELNEVEZÉS

Sajnos, ezúttal is szomorúan kell megállapítanunk, mint oly sok más esetben, ez a hasonlat ugyancsak sántít. Már csak azért is, mert ahogy az Etosha-mocsár elnevezés is sejteti: a nemzeti park egy mocsár közvetlen közelében

SZIKKADT „ÉDEN"

húzódik, s ez a mocsár, mi tagadás, sokszor kiszárad. Az állatok kínzó szomjúságukból minden óvatosságról, elővigyázatosságról megfeledkezve felkeresik azokat a vízmosásokat, kutakat is, amik különböző települések közvetlen közelében vannak. Ilyenkor aztán könnyűszerrel megfigyelhetők, fényképezhetők. Alighanem ezek a lehetőségek késztették a kutatókat, hogy ilyen költői elnevezéssel illessék ezt a nagyon is prózai vidéket. Meglehetősen önző szempont. Mert ugyebár, ami egy kutatónak paradicsomi állapot (hosszú ideig tartó, alapos megfigyelési lehetőségeket biztosító körülmények), az az állatoknak kínzó, keserves, gyötrelmes időszak.

Az Etosha-park mellesleg a világ legnagyobb nemzeti parkjainak egyike. Területe csaknem tízezer négyzetmérföld (1 mérföld = 1609 m). Legmagasabb és legalacsonyabb pontja között mindössze kilencszáz láb (1 láb = 30,48 cm) a különbség, tehát csaknem teljesen lapos vidék. Talaja főleg homokos és sziklás. Egy átlagos időjárású esztendőben a park keleti részében 18 inch (1 inch = 2,54 cm) eső esik, a déliben mindössze 12 inch. Többnyire az úgynevezett „esős évszakban": januártól áprilisig esik ez a csapadék, amikor a hőmérséklet 105 Fahrenheit-fok körül van (kb. 40 C-fok).

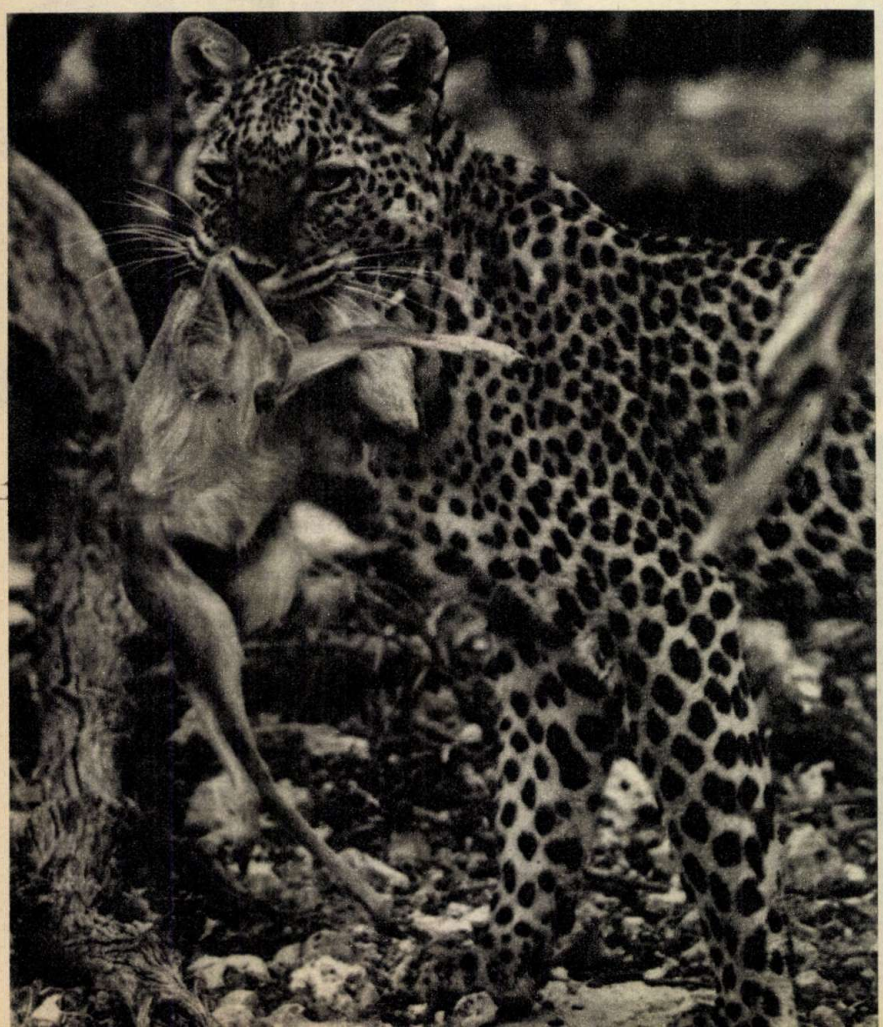

AZ OROSZLÁN NEM RONTJA EL A GYOMRÁT

A park állatállománya a mostoha természeti viszonyok ellenére roppant gazdag. Kilencvenháromféle emlősállat mellett több mint háromszázfajta madár is található ezen a területen. A meglehetősen nyugodt körülmények között zavartalanul élhetik mindennapjaikat az oroszlánok, gnúk és társaik. Az 1958-ban alapított parkot ugyanis csak szigorú időbeosztás szerint látogathatják a turisták. Március közepétől október végéig szabad csak a park területére lépniük a látogatóknak, erre az időszakra az állatok már túljutnak a szülésen, ismét csoportokba verődve járják a vidéket. Évente ötvenezer turista keresi fel ezt a tájat, ez a szám még elviselhető az állatok nyugalma szempontjából. A park vezetői nem is szeretnék, ha többen jönnének; nekik elsősorban nem idegenforgalmi nevezetesség, látnivaló ez a nagy kiterjedésű terület, hanem inkább egy hatalmas, szabadtéri természetrajzi „kutatóműhely", ahol tudósok tömege végezhet fontos megfigyeléseket, amelyek segítségével újabb és újabb lényeges tapasztalatokat szerezhetnek a nagyvadak szokásairól, viselkedési formáiról, huzamosabb ideig figyelemmel kísérhetik az egyes állatokat, így azok már-már személyes ismerőseikké válnak. Különösen értékesek azok a megfigyelések, amelyek a természetes kiválasztódással, a biológiai lánccal kapcsolatosak. Például ezek segítségével erősítették meg a szakemberek egyes vadászok véleményét, amely szerint a vérengzőnek vélt oroszlán, leopárd mindig csak szükséglete szerint szerez magának táplálékot, pusztán az ölés kedvéért soha nem támad élőlényre. Megfigyelték, hogy ezek az állatok cseppet sem falánkak, ahogy mondják: igen mértékletesek, mindig csak annyit esznek, amennyit szervezetük igényel, így aztán nem csoda, hogy még soha senki nem találkozott olyan oroszlánnal, amelyik elrontotta a gyomrát.

Egyébként is, ezek az állatok rendkívül nagy önfegyelemmel rendelkeznek, sokáig tűrik a koplalást, a szomjúságot, s ha enni- vagy innivalóhoz jutnak, akkor sem habzsolják fel másodpercek alatt.

Sok ember tanulhatna tőlük egyet s mást az ésszerű, a korszerű táplálkozás tudományából.

B. F.

(Fotó: National Geographic)

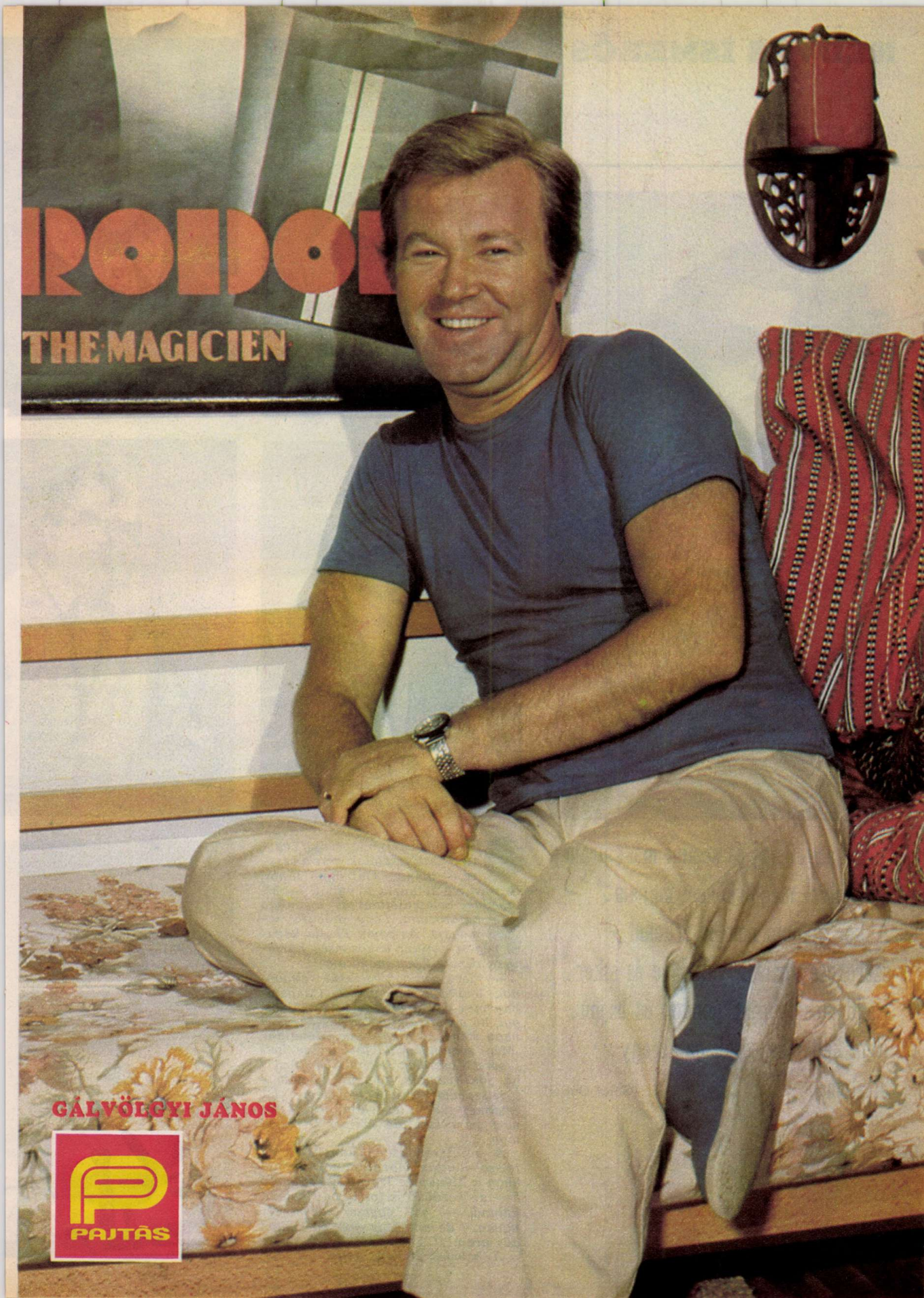

GÁLVÖLGYI JÁNOS

PAJTÁS

KEDVES ISMERŐS

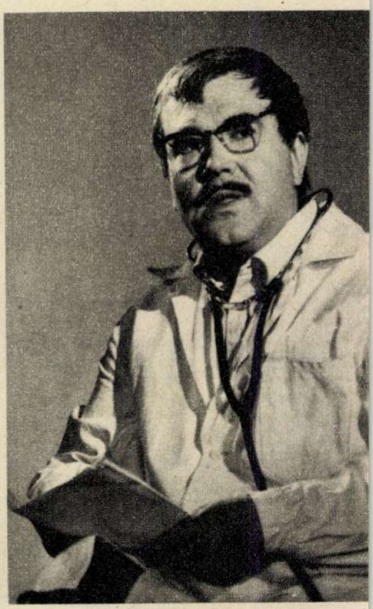

„Jó kedvet adj és semmi mást uram,
a többivel megbirkózom magam.
Akkor a többi nem is érdekel,
szerencse, balsors, kudarc és siker.
Hadd mosolyogjak gondon és bajon.
Nem kell más, csak ez az egy
oltalom ..."

(Garai Gábor)

— *Böngészek, lapozok, egyszer csak rátalálok erre a versre* — mondta *Gálvölgyi János*, és nevetve fölhúzta a vállát. — *Mi tagadás, beleszerettem és nyomban el is határoztam, hogy próbára teszem magam. Az egyik Thália-kabaré végén, amikor a közönség harsányan nevetett, azt mondtam:*

— *Most pedig, végezetül elmondok önöknek egy verset. (Magamban meg azt gondoltam: na, Gálvölgyi, ha a vers alatt is nevetnek, nem vagy színész.) Elkezdtem. Mondtam. „Még magányom kiváltsága se kell / sorsot cserélek bárhol, bárkivel / ha jókedvemből, önként tehetem / s felszabadít újra a fegyelem / ha értelmét tudom és vállalom / ha nem páncélzat, de szárny a vállamon ..."*

A nézőtéren csend honolt és én felszabadultan mondtam tovább: „S hogy a holnap se legyen csupa gond / — de kezdődő, s folytatódó bolond kaland — mi egyszer véget ér ugyan, / de ahhoz is csak jó kedvet adj uram!"

A kabarétréfákon felhevült kö-

„JÓ KEDVET ADJ...”

zönség némán és komolyan hallgatott végig, így aztán ezen a kitalált színészavató vizsgán én átengedtem magam.

A paródia nem hangutánzás

— Föltétlenül kellett ez a kockázatos kontroll?

— Nézze, én „kimittudós” voltam, méghozzá parodista, akiről azt képzeli a szakma, hogy pusztán utánzó készséggel van megáldva. A legokosabbak is gyakran összetévesztik a paródiát a hangutánzással, pedig micsoda különbség! A parodista egy adott személynek a jellemét, egy adott jelenségnek a lényegét fogja meg, tehát nem utánoz, hanem teremt. Figurát vagy szituációt, helyzetet. A színész talán nem ezt teszi?

— Az imént említette — csöpp keserűséggel —, hogy „kimittudós” volt. Hátrányát érezte talán?

— Bizonyos körülmények között igen. No, de nézzük részletesebben, először az előnyeit. A Ki mit tud? előtt két héttel másodszor rúgtak ki a színművészeti felvételijéről. Amikor a döntőt megnyertem, Szinetár Miklós megkérdezte, miért nem megyek a színművészetire? Mondtam neki, hogy onnan jövök. Ezek után mese nem volt, a következő évben fölvettek.

— S mi volt a hátrány?

— Az, hogy a főiskolán mindenki a saját, egyéni hangomat kereste. Ha megszólaltam, gyanakodva mérlegelték, hogy vajon kit utánzok? Hosszú időbe telt, amíg meggyőztem őket, hogy Gálvölgyi nem csupán mások „görbe tükre”.

— Hanem színész!

— Remélem.

— És a közönség kedvence.

— Persze vannak, akik utálnak. Rózsa Gyuri ihlette paródiám után olyan leveleket kaptam, hogy elakadt a lélegzetem. Rózsa Gyurinak is írtak persze, óva intették tőlem. Másfél éve ennek, és azóta nem írtam, nem csináltam újabb paródiát. Elment a kedvem tőle.

— Reméljük, hogy csak átmenetileg.

— Remélem én is. Néha attól félek, hogy az embereknek nincs humoruk.

Gomb a gyufaskatulyán

— A gyerekeknek sincs?

— Nehéz erre válaszolni. A mai gyerekek készen kapott képekkel (gondolok a televízióra) és készen kapott játékokkal élnek, s ez lustítja a fantáziájukat. Kismillió játék között is képesek unatkozni. Tisztelet a kivételnek.

— Gálvölgyi János tudott gyerekként is játszani?

— A szükség, hiány — amit fantáziámmal kellett pótolnom — megtanított rá. Egy régi karácsonyra például zongoraszéket kértem ajándékba. No, nem a zongorához, olyan nekem nem volt. A széket beletettem egy nagy kartondobozba, és hónapokon át brummogtam-zümmögtem vele. Ez volt az én autóm. A szomszédéknak volt Mambó-magnetofonja, s én a képzelet segítségével ezt is megszereztem magamnak. Egy kartondoboz oldalára rárajzoltam, aztán, beleépítettem egy gyufaskatulyát, arra rászerkesztettem egy gombot.

— Milyen érzés, ha a közönség nevet?

— Csodálatos, ám a nevetés semmit sem ér könnyek nélkül. A közönségnek néha sírnia is kell. Istenem, van miért!

— Vidámabb embernek gondoltam Gálvölgyi Jánost.

— Igen, az emberek általában azt hiszik, hogy én átmókázom az életemet, s a körülöttem levők egyfolytában a hasukat fogják nevettükben! A minap levelet kaptam egy középiskolás lánytól. Az első soroknál valósággal elpirultam, azt hittem, szerelmi vallomást kaptam, de aztán kiderült, másról van itt szó. A kislány bevallotta, hogy szeret, és milyen jó lenne, ha én lennék az apukája. Mennyit hancúroznánk és mennyit nevetnénk!

— Úgy tudom, van két lánya.

— Van bizony, de tartok tőle, hogy ők sem nevetnek többet, mint bármelyik mai nyolc-tízéves gyerek.

— A beszélgetésünk elején fölidézett vers jókedvért könyörög. Fölfoghatom ezt a költeményt Gálvölgyi János ars poeticájának, első hitvallásának? / „Hadd mosolyogjak gondon és bajon, / nem kell más csak ez az egy oltalom.”/

— Igen, mint mindenki, én is derűs, mosolygós, jókedvű ember szeretnék lenni. Adottságom van hozzá, tehát bízom benne, hogy sikerül. Azt hiszem, jó úton vagyok.

Magyar Katalin

VEZETI DÉVÉNYI TIBOR

„A LEHETETLEN KÉRDÉSEKRE AZONNAL VÁLASZOLUNK, DE A CSODÁKRA EGY-KÉT HETET VÁRNI KELL!"

Hegedűs Katalin, Budapest

Karagics Judit, Nyergesújfalu

Klubunk levélírói ezen a héten főleg az újhullámról és a labdarúgásról érdeklődtek. Mindkettő tényleg aktuális téma, hiszen nagy szükség lenne a magyar fociban is egy új hullámra, és az újhullámban is aktuális lenne már néhány „friss gólt" rúgni. Érdekes, hogy mindkét témában kíváncsiskodók között sokkal több a lány, mint a fiú.

Hegedűs Kati Budapestről a *Duran Duran* zenekarról érdeklődik. Valóban ők az európai újhullám egyik legjellegzetesebb képviselői. Műsorukat főleg kiváló énekesükre, *Simon Le Bon*ra építik. Mint „repülő" zenekar kezdték pályafutásukat. Musicalt kísértek Londonban, nyaralókat szórakoztattak óceánjárókon, jelenleg pedig az újhullámot képviseli az öt lányos arcú fiatalember. Legfrissebb listadaluk címe: „Is there something I should?..." (Van valami, amit szeretnék?...) Ez a nőies külső különben az újhullám egyik bevált színpadi formája. A zenészek, de gondolom főleg a menedzserek találmánya. Az elmúlt esztendő marcona külsejű, bőrruhás, szakállas rockzenészét akarják ellensúlyozni védenceik fazonváltásával. Ennek az öltözködési stílusnak az egyik legjellegzetesebb figurája *Boy George*, a *Culture Club* szólóénekese. Nagy sikerű slágerein kívül egy divathullámot is elindított színpadi figurájával. Loknik, kifestett száj, félrecsapott férfikalap. Mindez meghatározhatatlan nemű vé teszi. Ráadásul infantilis figurára „veszi" egész megjelenését. Óriási mackókkal, hajasbabákkal barikádozza körül magát a színpadon. Ezzel a gyerekes viselkedésével nem vált ki ellenszenvet senkiből, sőt egyre nagyobb rajongótábora van. Mindezek mellett határozottan hirdeti nevével is: én Boy George vagyok, azaz Gyuri fiú.

Szabó Dezső Szekszárdról *Delhusa Gjon*ról kérdezett. A kedvelt énekesről — aki augusztusban volt harmincéves — valóban már jó ideje nem hallottunk semmit. Pedig jó pár évvel ezelőtt gyakori vendége volt a hazai listáknak. Nagyon sokáig az NDK-ban élt, dolgozott és ott is felverekedte magát az élvonalba. Többször lett az év énekese. Közben zenét szerzett, szöveget írt, saját magának és más népszerű előadóknak. Például *Szűcs Juditnak*. Felfigyeltek rá az NSZK-ban is. Ott lemezfelvétel készült vele, majd néhány hónapja végleg hazajött. Mostanában utolsó nagylemezének dalait énekli saját zenekarával, és tervezi az új *Delhusa LP*-t. Októbertől egy kéthónapos divatturnén vesz részt. A hírek szerint Szekszárdra is ellátogat majd, ahol kedves Dezső, te is találkozhatsz vele.

Karagics Judit Nyergesújfaluról azt firtatja, hogy miért színvonalasabb és látványosabb a külföldi futball, mint a magyar? A kérdés kétségtelenül aktuális, hiszen a közelmúltban rangos nemzetközi mérkőzéseket vívtak a magyar labdarúgók és a bajnokság

Delhusa Gjon

Boy George